

Insolvenční právo

Pojem insolvence

- Insolvenční řízení lze zahájit pouze na návrh (zahájení dnem, kdy dojde insolvenční návrh)
- Kvalifikovaná insolventnost vede k úpadku (měřítko peněžitých závazků) – skutková podstata v § 3 InsZ
 - Navazuje na obecnou (ekonomickou) insolventnost (např. problém s cash-flow – druhotná platební neschopnost)
- Úpadek měříme v hladině peněžitých závazků (byť přihlásit lze nepochybně i nepeněžitou pohledávku; peněžitým závazkem se rozumí dluh)
- Insolvenční řízení – záchranná síť (ultima ratio) po nalézacím a exekučním řízení; řešíme poměrně uspokojení více věřitelů
- *1089 Kč x 2 (odměna insolvenčního správce včetně DPH x 2 nezajištěným věřitelům) – minimální peněžitá částka pro účely splnění podmínek pro oddlužení*
- Soubor hmotněprávních a procesněprávních norem. Hmotněprávní normy insolvenčního zákona (celkový důsledek insolvenčního práva se nejvíce odráží v hmotném právu):
 - Inhibitorium (§ 111)
 - Neúčinná právní jednání (§ 235)
 - Zánik právních jednání (§ 252)
 - Zánik SJM (§ 268) – je-li prohlášen konkurs
 - Osvobození od neuspokojených dluhů (§ 414) – *jedná se o naturální dluhy nebo dochází k zániku dluhů?*

Vztah insolvenčního zákona a jiných právních předpisů

- Občanský soudní řád (princip subsidiarity – § 7 InsZ)
- Občanský zákoník (lex generalis)
- Zákon o obchodních korporacích (lex generalis) – informační povinnost (odpovědnostní vztahy) / vyloučení možnosti stát se statutárním orgánem
- Zákon o insolvenčních správcích (kvalifikační podmínky insolvenčních správců)
- Exekuční řád / část VI. OSŘ (princip delegace – § 7 InsZ) – typicky srážky ze mzdy (v případě oddlužení)
- Daňový řád (subsidiarita – 29 ICdo 3/2016) – specifické postavení správce daně
- Zákon o DPH (Hlava II, Díl 6, Oddíl 3 – § 46 – 10 Afs 71/2016-102) – týká se odvedení DPH v situaci, kdy se dlužník dostal do konkursu. Věřitel má právo provést opravu daně a žádat vrácení odvedeného DPH (do tří let; po dobu insolvenčního řízení tato lhůta neběží); je nutné, aby byl v této době dlužník plátcem DPH (často se před úpadkem dlužníci odhlašují z registrace DPH) – podmínka existence plátcovství se z důvodu rozhodnutí ESD nemůže použít (rozpor s evropským právem – viz judikát NSS); tři léta lhůta se přerušuje v době od zjištění úpadku
- Zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele (zákon č. 118/2000 Sb.) – zaměstnanec se musí obrátit na krajský úřad (zaplatí to stát prostřednictvím Úřadu práce, který se následně přihlásí do insolvenčního řízení s pohledávkou za majetkovou podstatou); může tak zaměstnanec učinit po podání insolvenčního návrhu
- Nařízení EP a R č. 2015/848 o insolvenčním řízení (přepřelované znění) – řeší přesahy nadnárodních insolvencí (§ 430 InsZ)
- Zákon o účetnictví
- Vyhlášky:
 - o jednacím řádu pro insolvenční řízení
 - o odměně insolvenčního správce (algoritmus výpočtu odměny insolvenčního správce)
 - o obsahu a náležitostech zkoušek insolvenčních správců
 - o platební neschopnosti podnikatele (k provedení § 3 odst. 3 insolvenčního zákona)
 - o náležitostech podání a formulářů elektronických podání (vzory ISIR)
- Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., nařízení o nezabavitelných částkách – částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy vypočtené podle § 279 odst. 1 věty první občanského soudního řádu srazí bez omezení, činí dvojnásobek součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu

Zásady aplikace insolvenčního zákona

- I. část – obecná část (subsidiarita) – postupujeme podle této části do té doby, než je rozhodnuto o konkrétním způsobu řešení úpadku (poté se stává pouze subsidiární částí InsZ)
- II. část – způsoby řešení úpadku (specialita) – konkurs, reorganizace, finanční instituce, oddlužení
- III. část – akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení (nově pouze advokát, insolvenční správce, notář nebo právnická osoba, která získá akreditaci od Ministerstva spravedlnosti – bez jakékoliv odměny) – odměna za sepsání insolvenčního návrhu na oddlužení činí **4.000 / 6.000 Kč a je nutné ji uplatnit ve lhůtě 2 měsíců** (přihlašuje se do jako zvláštní pohledávka dle § 390a InsZ – pohledávka na roveň zapodstatové pohledávky); specifická plná moc pro návrh a uplatnění (§ 390 InsZ); nejedná se o generální procesní plnou moc
 - Povinné zastoupení není nutné v případě, kdy se jedná osobu s právnickým nebo ekonomickým vzděláním v magisterském studijním programu nebo má zkoušku insolvenčního správce (+ PO, má-li zástupce této PO výše uvedené vlastnosti)
- IV. část – společná ustanovení (subsidiarita vůči části II.)

Část II

- Konkurs – likvidační způsob (§ 308 a § 312 InsZ – likvidační konkurs)
- Reorganizace – sanační způsob (ozdravení podniku)

- Úpadek finančních institucí (§ 2 – pojišťovny, obchodníci s cennými papíry, zajišťovny,...) – ČNB může podat insolvenční návrh, byť není věřitelem (po odejmutí oprávnění)
- Oddlužení – sanační způsob
 - zpeněžení majetkové podstaty
 - plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (obligatorní)

Osobní působnost insolvenčního zákona

- **Věřitel** (FO, PO, stát, ÚSC) – obecný, zaměstnanci (privilegovaní věřitelé), stát, resp. správní úřady
- **Dlužník** – kterákoliv FO a PO (x nikoliv subjekty uvedené v § 6 – stát, ČNB, veřejná vysoká škola, územně samosprávný celek, Všeobecná zdravotní pojišťovna); + některé subjekty po určité době (§ 6 odst. 2 – politická strana a politické hnutí v době vyhlášených voleb)
 - Podnikatel (§ 420 a 421 OZ)
 - § 98 InsZ – povinnost podat insolvenční návrh – každá PO a FO podnikající;
 - § 316 InsZ – podmínka pro reorganizaci – dlužník, který je podnikatelem – i FO;
 - § 389 InsZ – podmínka pro oddlužení – PO, která není považována za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání nebo FO, která nemá dluhy z podnikání; může se jednat o podnikající spolek, nadační fond nebo ústav, neboť není veden v obchodním rejstříku a podnikatelská činnost je pouze vedlejší činností této právnické osoby); dluhy z podnikání nebrání provedení oddlužení = § 389 odst. 2 InsZ (3 alternativní podmínky):
 - Pohledávka zajištěného věřitele
 - Presumovaný souhlas věřitele (ledaže nejpozději s přihláškou vysloví nesouhlas s odůvodněním)
 - Zůstatková pohledávka po zrušeném konkursu
 - Nepodnikatel (FO a PO; x spotřebitel § 108 InsZ)
 - Závazky z podnikání – ZŘÚ
 - Právnická osoba – (ne)podnikatelská

Pojem úpadku

- Platební neschopnost (kdokoliv)
 - a) více věřitelů (alespoň 2) a
 - b) závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a
 - c) závazky není schopen plnit (na to navazuje domněnka)
- Předlužení (PO a FO podnikatelé)
 - a) více věřitelů závazky a
 - b) dluhy větší než majetek
- Hrozící úpadek – nebude schopen plnit řádně a včas podstatnou část (dle judikatury nutno posuzovat individuálně) peněžitých závazků (kdokoli)

Test platební neschopnosti – kdy podat IN (kumulativně – TEST I. krok)

- více věřitelů (alespoň 2)
- prodlení delší 30 dnů a
- závazky není schopen plnit:
 - Má se za to, že není schopen plnit pokud (negativní domněnky platební neschopnosti – alternativně):
 1. zastavil platby podstatné části
 2. prodlení peněžitých závazků delší 3 měsíců (nejfrekventovanější)
 3. není možné vymoci v exekuci (zastavena exekuce pro nemajetnost)
 4. nepředložil seznamy v § 104 odst. 1 InsZ (seznamy majetku, závazků a zaměstnanců) – týká se IN věřitele; insolvenční soud vyzývá dlužníka, aby předložil seznamy; nepředloží-li je, má se za to, že je v platební neschopnosti
 - Má se za to, že je schopen plnit, pokud: § 3 odst. 3 InsZ (pozitivní domněnka úpadku; TEST II. krok)
 - Týká se pouze podnikatelů a vede účetnictví:
 - Mezera krytí – pokud je menší než 10 % splatných peněžitých závazků (výkaz stavu likvidity)
 - Splatné peněžité závazky (mínus) disponibilní prostředky (méně než 10 % splatných peněžitých závazků) = mezera krytí
 - Sestavit: výkaz stavu likvidity / výhled vývoje likvidity (mezera neklesne)
 - Zpracovatel: auditor / znalec – ekonomika / účetní evidence
 - Obsah: rozvaha / výkaz zisku a ztrát
 - Způsob sestavení: příloha – formulář vyhlášky
 - Datum posouzení likvidity: a) poslední den měsíce předcházející IN, b) den o měsíc předcházející ad a) – sestavení do 20. dne měsíce IN – jiné vážné důvody
 - Období posouzení likvidity: 8 týdnů (ad a) / 12 týdnů (ad b)

Procesní subjekty

- Insolvenční soud
 - Věcná příslušnost KS – v IS řízení, v incidenčních sporech, spory o náhradu škody porušením povinnosti podat IN,... (7a InsZ)

- Místní příslušnost – obecná (§ 85 a násl. OSŘ); výlučná (§ 7b odst. 1 InsZ – 6 měsíců po změně sídla); příslušnost daná na výběr (koncernová příslušnost)
- Obsazení: KS (samosoudce); VS (senát)
- Dlužník (dlužníkem může být jeden, a to i v případě společného návrhu na oddlužení manžely)
- Věřitele, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníku (příhláška je dispozičním úkonem; tímto úkonem se stávají účastníky řízení)
 - Musí být minimálně dva (vyplývá z definice úpadku)
 - Změna věřitele (singulární sukcese; obdobně jako § 107 OSŘ) – vstup nabyvatele pohledávky (§ 18 a 183 odst. 3 InsZ); změna je formalizovaná (návrh věřitele + souhlas nabyvatele a rozhodnutí soudu + úředně ověřené podpisy obou věřitelů + zvláštní formulář; nerozhodne-li soud do 3 dnů, považuje se změna za rozhodnutou);
 - u dlužníka smrtí zaniká právní subjektivita (kdyby došlo k přechodu dluhů, musí být zahájeno nové insolvenční řízení; u dlužníka se § 107 OSŘ neuplatní)
 - Není zde přípustná záměna, vedlejší účastenství (přípustné u incidenčních sporů), přistoupení nebo společenství
 - **Incidenční spory** – spory o existenci pohledávek (pravost, pořadí, výše); formální pojetí účastenství – žalobce a žalovaný
 - **Zajištěný věřitel:**
 - Věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen [§ 2 písm. g InsZ]:
 - Zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva, postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy; agent pro zajištění podle zákona o dluhopisech (po zahájení insolvenčního řízení nelze žádné zajištění zřídit); IS je vázán pokyny zajištěného věřitele včetně způsobu zpeněžení + hlasují samostatně
- Insolvenční správce (není účastníkem – o jeho právech a povinnostech se nejedná – vyjma odměny)
 - Úkoly: spravuje, žaluje, popírá, zpeněžuje
 - Odborná péče (nikoliv péče řádného hospodáře); svědomitý postup + snaha o uspokojení v co nejvyšší míře
 - Poskytování součinnosti: věřitelským orgánům (na žádost se IS účastní jejich jednání)
 - Zpráva o stavu insolvenčního řízení: nejméně jednou za 3 měsíce: věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu
 - U oddlužení jen tehdy, je-li naplněn důvod pro zrušení schváleného oddlužení (§ 418)
 - **Odpovědnost škodu** (promlčení: S 2 / O 3 / 10 TČ + odsouzení)
 - Porušení zákonných povinností nebo povinností uložených insolvenčním soudem nebo porušení odborné péče
 - Liberace: prokáže, že škodě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu IŘ
 - Druhy IS:
 - a) Obecný (*nejpozději v rozhodnutí o úpadku*),
 - Ten může mít svého zástupce po přechodnou dobu (ze závažných důvodů)
 - b) oddělený (dojde-li k vyloučení obecného IS z některého úkonu; pouze ve vztahu k tomu věřiteli, který má konflikt s obecným IS),
 - c) zvláštní (pouze tehdy, jde-li o specifickou odbornou problematiku – důlní společnost apod.),
 - d) předběžný (časově bývá ustanoven po zahájení IŘ – velká majetková podstata, dohlížení na dlužníka),
 - důvod: lze i bez návrhu (nařízení předběžného opatření, kterým omezil dlužníka v nakládání s majetkovým rozsahu v širším než § 111) nebo vyhlášení moratoria (pouze na návrh § 123)
 - předběžně zjistit dlužníkův majetek a zajistit jej, přezkoumání dlužníkovy účetnictví nebo daňové evidence
 - po rozhodnutí o úpadku zpravidla pokračuje jako obecný IS
 - e) hostující (obdobně jako hostující advokát)
 - Druhy II: obecný / se zvláštním oprávněním (reorganizace a konkurs – obrat nad 100 000 000 nebo 100 zaměstnanců)
 - **Určení**: insolvenční soud; předběžný / po rozhodnutí o úpadku; rozhodující je pořadí zápisu do seznamu IS
 - I věřitele mohou vybrat insolvenčního správce v rámci reorganizačního plánu (ledaže nesplňuje podmínky dle § 21 až 25 InsZ)
 - Proti rozhodnutí o ustanovení je přípustné odvolání (pouze podjatost nebo nesplňující požadavky)
 - **Odvolání z funkce IS na první schůzi věřitelů (§ 29)**: Na první schůzi věřitelů mohou věřitelé **odvolat IS** (§ 29 InsZ)
 - Polovina všech přihlášených věřitelů počítaná podle výše jejich pohledávek, kteří mají právo hlasovat
 - Usnesení SV potvrzuje insolvenční soud
 - Odvolání je přípustné (když nepotvrdí insolvenční soud usnesení SV); odvolat se může pouze věřitel, který na SV hlasoval pro přijetí usnesení
 - **Zproštění funkce IS (§ 32) = sankční oprávnění insolvenčního soudu**
 - Návrh věřitelského orgánu, dlužníka nebo i bez návrhu
 - Zprostit lze po slyšení insolvenčního správce
 - Odvolání je přípustné výše uvedenými osobami + insolvenčním správcem
 - **Odvolání z funkce IS v jiných věcech (§ 31) = z důležitých důvodů**, např. poměr k věci nebo k dlužníku + pozastavení výkonu zánik oprávnění – obecný důvod pro vyloučení správce (§ 24 InsZ)
- **Státní zastupitelství** (pokud vstoupilo) – nemůže podat insolvenční návrh; souvisí s odhalováním hospodářské trestné činnosti; SZ často vstupuje do insolvenčního řízení
 - Opravný prostředek může podat do incidenčního sporu nebo do moratoria

- **Likvidátor dlužníka** (podává IN, ale není účastníkem) – samostatný procesní subjekt (má postavení statutárního orgánu; může podat IN, nicméně jeho procesní úkony jsou připisovány dlužníku)
- Orgán dozoru a dohledu / orgán příslušný k řešení krize

Zastoupení

- Smluvní zastoupení účastníků (advokát může mít speciální plnou moc u oddlužení - § 390a)
- Jednání za právnickou osobu § 21 OSŘ
- Odborová organizace (pouze za zaměstnance s pracovní právními nároky)

Odměňování IS

- Konkurs – pevná částka + procento z výtěžku zpeněžení (výtěžek 1-10 mil = 90 tis. + 4 % nad 1 mil.....)
- Reorganizace: za každý započatý měsíc trvání reorganizace (12ti násobek měsíčního obratu za předchozí účetní období v REO = při obratu 0-100 mil = 33 000,- Kč...)
- Oddlužení – za každý měsíc trvání (celkem 1 089 Kč vč. DPH x 60 měsíců = 65 340 Kč); obdobně jako u konkursu se postupuje v případě zpeněžení majetkové podstaty
- Vždy také 1 000 Kč za každou přezkoumanou přihlášku
- Nelze-li určit, rozhodne o odměně insolvenční soud (§ 5 vyhlášky o odměně IS)

Věřitelské orgány

- Věřitelské orgány:
 - **Schůze věřitelů**
 - Volba a odvolání členů věřitelského výboru a jeho náhradníků či zástupce věřitelů
 - Rozhodnutí o tom, zda ponechá ve funkci prozatímní věřitelský výbor
 - Možnost atrahace pravomoci od věřitelského výboru (min. 2/3 přítomných členů dle výše pohledávek)
 - SV svolává a řídí insolvenční soud (svolání z vlastní iniciativy nebo na návrh IS, věřitelského výboru či kvalifikovaný věřitel – min. 2)
 - Svolání do 30 dnů ode dne iniciace (ve formě vyhlášky)
 - Právo účasti: přihlášení věřitelé, dlužník, IS, SZ či odborová organizace (s největším počtem členů)
 - Předmět jednání: jen to, co je uvedeno v oznámení (když jsou přítomni všichni věřitelé, i body další)
 - **Předmětem jednání první SV:** volba věřitelského výboru, případné odvolání IS, zpráva IS o jeho dosavadní činnosti (došlo-li před tím k přezkumnému jednání) + hlasování o způsobu řešení úpadku
 - **Přijetí usnesení:** prostá většina počítaná podle výše jejich pohledávek (1 Kč = 1 hlas)
 - Společná pohledávka: dohoda, kdo bude vykonávat práva s ní spojená
 - Věřitelé, jejichž pohledávka byla popřena, mohou v rozsahu popření hlasovat, usnese-li se na tom SV (nepřizná-li SV hlasovací právo, rozhoduje soud)
 - Popření pohledávky jiným věřitelem nebo dlužníkem nemá vliv na hlasovací právo
 - **Hlasovací právo nemají věřitelé s:**
 - pohledávkami za majetkovou podstatou
 - pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou
 - pohledávkami vyloučenými ze způsobu řešení úpadku
 - podřízenými pohledávkami
 - pohledávkami s odkazovací podmínkou (do doby splnění odkladací podmínky)
 - Hlasovací lístek (osobně; písemně nejpozději den před konáním SV + úředně ověřený podpis; nově i na formuláři)
 - **Nepřípustnost hlasování:**
 - Věřitel, který s dlužníkem tvoří koncern nebo je osobou dlužníkovi blízkou (o reorganizačním plánu předloženém jinou osobu hlasovat může)
 - Ve věcech, kterých se účastní nebo má být stranou (+ koncern), které se týkají (soud může rozhodnout o výjimce):
 - nabývání majetku nebo plnění z majetkové podstaty (§ 295)
 - právního jednání ohledně práva, které je anebo může být součástí majetkové podstaty
 - incidenčním sporu
 - rozhodnutí o hlasovacím právu
 - **Přezkum hlasovacího práva:**
 - Zkoumá soud
 - Návrh, aby soud rozhodl o hlasovacím právu odlišně od seznamu přihlášených pohledávek, musí být doručen soudu nejpozději 7 dní před SV (lhůta však neskončí dříve než 5 dní po zveřejnění seznamu přihlášených pohledávek v IR)
 - Proti rozhodnutí není přípustný opravný prostředek
 - **Zrušení usnesení SV**
 - Insolvenční soud na návrh IS nebo věřitele, který hlasoval proti přijetí usnesení schůze SV
 - Nejpozději do skončení SV
 - Odvolání věřitele je nutné podat do skončení SV (aktivní legitimaci má pouze věřitel, který hlasoval pro přijetí usnesení; proti přijetí usnesení může podat odvolání pouze osoba, která návrh podala)

- Odporuje-li usnesení SV společnému zájmu věřitelů (x odvolání IS + hlasování popřených věřitelů + řešení způsobu úpadku + způsob oddlužení + reorganizační plán)
- **Věřitelský výbor**
 - Zbytková působnost (hlavně: chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s IS přispívá k naplnění účelu IŘ)
 - Dohlíží na činnost IS (poskytuje mu podporu při jeho činnosti)
 - Uděluje souhlas IS nebo dlužníku (v závislosti na dispozičním oprávnění) k uzavírání smluv o úvěrovém financování
 - Schvaluje průběžnou výši a správnost hotových výdajů IS a nákladů spojených s udržováním majetkové podstaty
 - Může nahlížet do dlužníkovy účetnictví nebo daňové evidence (i jiných písemností v rozsahu jako IS)
 - Navrhuje věci týkající se průběhu IŘ + návrhy na uložení procesních sankcí
 - VV může zavázat IS, aby podal odpůřčí žalobu (odpůřčí žalobu podává pouze IS)
 - Volí se v případě více jak 50 věřitelů (obligatorně)
 - Fakultativní u nepatrného konkursu nebo oddlužení
 - Členové zajištění i nezajištění věřitelé (návrhy ze strany zajištěných a nezajištěných věřitelů)
 - Volbu a odvolání členů VV potvrzuje insolvenční soud
 - **Prozatímní věřitelský výbor**
 - Ustanovuje insolvenční soud
 - Před ustanovením VV (i před schůzí SV)
 - **VV má nejméně 3 a nejvýše 7 členů** (o počtu rozhoduje SV; možnost ustanovit náhradníky)
 - Členové nesmí být podjatí (osoba blízká dlužníkovi, vedoucí zaměstnanec dlužníka, společník dlužníka,...)
 - Členové mají odbornou péči
 - Mají právo na přiměřenou odměnu + hotové výdaje, kterou určí insolvenční soud (náklady na právní a jiné služby se hradí z majetkové podstaty pouze se souhlasem soudu = pohledávka za majetkovou podstatou)
 - **Volba předsedy VV:** Ze svého středu si VV volí předsedu (předseda VV svolává a řídí jeho schůze)
 - Nedojde-li ani při opakovaném pokusu o jeho zvolení, určí jej insolvenční soud
 - **Svolání VV:**
 - Vlastní iniciativa, insolvenční soud či IS
 - **Rozhodnutí VV**
 - Usnášeníschopnost: přítomnost nadpoloviční většiny
 - Většina hlasů všech členů (nepřítomné zastupují náhradníci)
 - Při rovnosti rozhoduje předseda VV
 - **Zánik funkce člena VV nebo jeho náhradníka**
 - a) Odvoláním z funkce – přípustné odvolání
 - b) Odstoupením z funkce – adresované podání soudu (i bez udání důvodů)
 - c) Ukončení účasti v IŘ
 - Lze odvolat i celý VV (z důležitých důvodů – porušování nebo zanedbávání povinností)
 - Nová nebo doplňující (nový náhradník) volba (případ, kdy počet členů VV klesne pod počet, který určila SV)
 - **Insolvenční soud jako VV**
 - Klesne-li počet členů VV pod 3 (nebo pod většinu) = činnost insolvenčního soudu až do volby nového člena (schůzí věřitelů)
 - **Účast odborové organizace ve VV**
 - Právo účasti na VV s hlasem poradním
- **Zástupce věřitelů**
 - Není-li volba VV povinná, může SV zvolit zástupce věřitelů a jeho náhradníka (fakultativně)

Ustanovení o insolvenčním řízení – doručování

- Doručování vyhláškou v insolvenčním rejstříku (zveřejnění – např. rozhodnutí, předvolání, vyrozumění); samotné vyvěšení v IR se považuje za doručení
 - Doručení: den, přesná hodina a minuta
- Zveřejnění vyhláškou v insolvenčním rejstříku (nejsou to adresované úkony) – např. údaje o majetkové podstatě apod.
- Hromadné sdělovací prostředky, internet (je-li to účelné)
- **Předvolání:** min. 15 dnů před konáním jednání před insolvenčním soudem
- **Zvláštní způsoby doručování (pro účely běhu lhůt – zejména u opravných prostředků):**
 - doručení zvlášť – dlužníku, odvolání, povinnost, podání nebo mají něco vykonat
 - do vlastních rukou dle § 49 OSŘ
- IS má postavení soudního doručovatele (doručuje-li osobně)
 - Poštou doručuje tehdy, je-li pro IŘ nutný doklad o doručení písemnosti (zásilku s dodejkou nebo zásilku určenou k dodání do vlastních rukou adresáta)

- Nedaří-li se IS doručit, může požádat o doručení insolvenční soud
- IS se naopak doručuje výhradně do DS
- Soud může stanovit jinak formu doručení
- VV se doručuje do rukou předsedy VV (do DS)

Ustanovení o insolvenčním řízení – další

- Podání – datové schránky (§ 80a InsZ)
- **Pořádková pokuta** – odkaz na § 57 OSŘ
 - Lze uložit i členům VV nebo náhradníkům, kteří se bez omluvy neúčastní jeho schůzi nebo jinak neplní své povinnosti
 - IS lze uložit PP, pokud nesplnil povinnost uloženou soudem nebo řádně neplní jiné své povinnosti (opakovaně až do výše 200 000; subsidiárně může být IS odvolán)
- **Zmeškání lhůty** není přípustné (včetně zmeškání SV či přezkumného jednání)
- Přerušení řízení (není možné)
- **Jednání:**
 - stanoví-li tak zákon – např. přezkumné jednání
 - nebo považuje-li to soud za nutné – např. je potřeba vysvětlit majetkové operace dlužníka
- **Dokazování** (vyšetřovací zásada jen na úpadek)
- **Rozhodování**
 - Forma: usnesení
 - x incidenční spory (rozsudek) – jedná se o klasické sporné řízení (smír se schvaluje usnesením + nutný souhlas VV)
 - Účinnost rozhodnutí (x právní moc) – účinné rozhodnutí je od zveřejnění v IR (např. rozhodnutí o úpadku)
 - Rozhodnutí vydaná v IR v průběhu jednání nebo hned po skončení jednání = vyhlášení přímo účastníkům jednání a IS, kteří byli jednání přítomni
 - Zveřejnění takového rozhodnutí: nejpozději do konce pracovního dne neblíže následujícího po dni jednání, při kterém bylo rozhodnutí vyhlášeno
 - Lze zveřejnit zkrácené znění rozhodnutí (neobsahuje zpravidla odůvodnění)
 - Účinky rozhodnutí nastávají již zveřejněním jeho zkráceného znění v IR; takové zveřejnění však nemá účinky doručení rozhodnutí (např. pro účely podání opravného prostředku)
 - Úplné znění rozhodnutí se musí zveřejnit neprodleně poté, co bude vyhotoveno písemně (od tohoto okamžiku běží lhůta pro podání odvolání)
 - Odklad vykonatelnosti rozhodnutí nebo právní moci se nepoužije
- **Opravné prostředky:**
 - **Nepřípustnost:** rozhodnutí při výkonu dohledací činnosti [§ 10 písm. b) a § 11] včetně předběžného opatření (ale v rámci dohledací činnosti; nejde o předběžné opatření dle § 100 nebo § 113), rozhodnutí o nezveřejnění IN pro důvodné pochybnosti o důvodnosti IN, proti vyhlášece o zahájení IR, rozhodnutí o vyhlášení moratoria (proti odmítnutí může podat jen dlužník), rozhodnutí o úpadku vydanému na základě IN dlužníka (x IN věřitele),
 - Nejvyšší urychlení odvolacího soudu (zejména proti rozhodnutí o odmítnutí IN pro zjevnou bezdůvodnost, o nařízení PP, o úpadku, o způsobu řešení úpadku, o schválení RP)
 - **Lhůta k podání odvolání:**
 - Standardní: 15 dnů ode dne doručení (zveřejnění v IR), tj. od zveřejnění úplného rozhodnutí (nikoliv zkráceného)
 - Jde-li o odvolání proti rozhodnutí o úpadku, PP, o způsobu řešení úpadku, o schválení RP = předložení odvolacímu soudu ihned, jakmile uplyne všem lhůta k podání odvolání
 - Rozhodnutí o odvolání: do 2 měsíců poté, co mu bylo předloženo soudem prvního stupně
 - Obligatorní jednání u odvolacího soudu (x odmítnutí odvolání, zastavení či přerušení odvolacího řízení, nebylo-li rozhodnuto soudem prvního stupně ve věci samém či tento soud vydává rozhodnutí bez nařízení jednání, náklady řízení, vzdání se práva na odvolání (v situaci nesprávného právního posouzení; x ne, když se provádí dokazování)
 - Autoremedura: soud prvního stupně rozhodne sám, vyhoví-li v plném rozsahu (x rozhodnutí ve věci samé či PP)
 - Obnova řízení (není přípustná)
 - Zmatečnost (přípustná je – náprava procesních podmínek řízení)

Schéma průběhu insolvenčního řízení

1. Zahájení řízení (podání insolvenčního návrhu)
2. Účinky (zveřejnění vyhlášky) - § 109 a § 111 InsZ (velmi důležité)
3. Nezveřejnění § 100a (zjevná bezdůvodnost – insolvenční návrh věřitele); jedná se o rozhodnutí o nezveřejnění IN (rozhodnutí se poznamenává do spisu); jakmile uplyne lhůta 7 dnů ode dne rozhodnutí, musí rozhodnout o úpadku nebo odmítnout (sankce 500 000 Kč za šikanózní návrh)
4. Posouzení insolvenčního návrhu (formální náležitost x odmítnutí – nepostupujeme dle § 43 OSŘ; obsahové náležitosti x zamítnutí)
5. Záloha na náklady IR (není-li záloha složena = odmítnutí nebo zastavuje)
6. Rozhodnutí o IN = úpadek (odmítnutí – zjevná bezdůvodnost, vada formy a formálních náležitostí); zamítnutí (není-li usvědčen)
7. Účinky úpadku – lhůta pro přihlášky (2 měsíce od zveřejnění rozhodnutí o úpadku)
8. Stanovení způsobu řešení úpadku

9. Rozhodnutí, že dlužník není v úpadku (dodatečně po rozhodnutí o úpadku – § 158)

10. Skončení insolvenčního řízení:

- právní mocí rozhodnutí o odvolání, jímž bylo rozhodnutí o úpadku změněno tak, že insolvenčnímu návrhu nebylo vyhověno (§ 141, § 158 odst. 5 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí, jímž soud v době mezi vydáním rozhodnutí o úpadku a vydáním samostatného rozhodnutí o způsobu řešení úpadku rozhodl, že dlužník není v úpadku (§ 158 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí o zrušení konkursu (§ 309 odst. 4 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí, jímž soud vezme na vědomí splnění reorganizačního plánu (§ 364 odst. 3 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí, jímž soud vezme na vědomí splnění oddlužení (§ 413 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí o zastavení insolvenčního řízení vydaného poté, co soud návrh na povolení oddlužení odmítl, vzal na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítl, přičemž soud současně nerozhodl o prohlášení konkursu (§ 396 odst. 2 InsZ),
- právní mocí rozhodnutí o zastavení insolvenčního řízení vydaného po vydání rozhodnutí o neschválení oddlužení, přičemž soud současně nerozhodl o prohlášení konkursu (§ 405 odst. 3 InsZ), nebo
- právní mocí rozhodnutí o zastavení insolvenčního řízení vydaného po zrušení sváleného oddlužení, přičemž soud současně nerozhodl o prohlášení konkursu (§ 418 odst. 5 InsZ).

Moratorium

- **Účel:** ochrana dlužníka před věřiteli a účinky spojenými se zahájením insolvenčním řízení pro zachování provozu
- Výjimečný institut – nelze vydat rozhodnutí o úpadku
- **Oprávněné osoby:** dlužník podnikatel [x osoba v likvidaci či finanční instituce podle § 367 odst. 1 písm. a) a c) InsZ a podle § 379 odst. 1 písm. a) a b) InsZ]
- **Kdy:**
 - o do 7 dnů od podání IN dlužníka (okamžik vydání vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení tak není rozhodující
 - o do 15 dnů ode dne doručení IN věřitele insolvenčním soudem (tato lhůta počíná běžet následující den po doručení tohoto návrhu dlužníkovi)
 - o před podáním IN (§ 125) – nezveřejňují se před zahájením IŘ informace o průběhu řízení
- **Obsahové náležitosti:** Návrh musí obsahovat vylíčení všech skutečností, které odůvodnění vyhlášení moratoria
 - o + poslední účetní závěrka + písemný souhlas více než 50 % věřitelů (společně Z a NEZ) = kumulativně
 - Podpisy věřitelů musí být úředně ověřeny
- **Rozhodnutí:** do konce následujícího pracovního dne po doručení návrhu (výzva k odstranění vad se neužije)
 - o Vyhlášení x odmítnutí návrhu
- **Odvolání proti vyhlášení moratoria není přípustné** (proti rozhodnutí o odmítnutí návrhu může podat odvolání pouze dlužník)
- **Proč:** zabráňuje se exekuci, nastávají účinky spojené se zahájením IŘ
 - o Věřitelé mohou uplatnit svá práva přihláškou pohledávky, nicméně účinky těchto úkonů nastávají až zánikem moratoria
 - o Závazky ne starší 30 dnů bezprostředně související se zachováním provozu podniku = dlužník je oprávněn je hradit přednostně před dříve splatnými závazky
 - o Smlouvy na energie, dodávky surovin, služeb a zboží trvající déle než 3 měsíce = nelze vypovědět / odstoupit pro prodloužení dlužník, ke kterému došlo před vyhlášením moratoria
 - o Zákaz započtení pohledávek dlužníka a věřitele (ledaže insolvenční soud rozhodne jinak předběžným opatřením)
- **Doba:** max. 3 měsíce ode dne zveřejnění vyhlášky o vyhlášení moratoria / prodloužit max. o 30 dnů (na návrh dlužníka s doložením souhlasu věřitelů, že souhlasí)
- **Zánik moratoria:**
 - a) uplynutím doby
 - b) zrušením insolvenčním soudem (na návrh věřitelů, i bez návrhu z důvodu, že dlužník uvedl v návrhu nepravdivé údaje, sledování nepoctivého záměru)
 - c) zamítnutí IN nebo odmítnutí IN nebo zastavení řízení o IN
 - d) jde-li o moratorium vyhlášené před zahájením IŘ, moratorium zaniká podáním IN dlužníka (§ 126 odst. 4)
- **Odpovědnost za škodu pro porušení povinností**
 - o Odpovědnost věřitelům za škodu
 - o Liberace: nemohl škodě zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu moratoria
 - o Solidarita se členy statutárního orgánu dlužníka
- **COVID Moratorium**
 - o Jedná se o kombinaci zejména následujících prvků, jimiž může nově podnikatel odvrátit hlavní COVID rizika a získat čas na svoji postupnou konsolidaci a zejména obnovu pozitivního cash flow:
 - omezení realizace zajištění (prodej zástavy)
 - omezení zahájení exekuce (odvrácení zákazu nakládání s majetkem)
 - využití započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele
 - upřednostnění závazků bezprostředně souvisejících se zachováním provozu podniku
 - ochrana před ukončením smluv na dodávky energií, surovin, zboží a služeb
 - o To vše při absenci jinak povinného souhlasu nadpoloviční většiny věřitelů, která nemůže dokonce ani navrhnout zrušení COVID moratoria soudem (na rozdíl od moratoria standardního). To vše bez nutnosti zahájení insolvenčního řízení s jeho omezujícími účinky a negativním reputačním vlivem. A konečně to vše i při zachování možnosti čerpat od státu, EU či jiných subjektů pomoc určenou podnikatelům ke zmírnění následků krizové situace vyvolané virem SARS CoV-2.
 - o **Komu a kdy bude COVID moratorium sloužit?**
 - o Podnikatel, který nebyl k 12. 3. 2020 v úpadku, bude moci až do 31. 8. 2020 podat u insolvenčního soudu návrh na COVID moratorium, aniž by musel zahajovat insolvenční řízení. Skutečnost, že podnikatel nebyl v úpadku ještě před začátkem současné krize, nebude soud

- podrobovat při rozhodování o návrhu složitěmu dokazování, neboť splnění této podmínky je odkázáno na dlužníkovu prohlášení, splňující potřebné zákonné požadavky. Poskytnutí nepravdivého prohlášení je ovšem sankcionováno jednak možností COVID moratoriumu zrušit a dále dalšími zákonnými sankcemi.
- COVID moratorium vychází ze základního konceptu standardního moratoria, avšak s určitými významnými odchylkami. Standardní zůstává zejména povinnost soudu rozhodnout o návrhu do konce následujícího pracovního dne, nepřipustnost odvolání proti vyhovění návrhu, trvání moratoria v délce až 3 měsíce, nemožností rozhodnutí o úpadku po dobu trvání moratoria (ochrana před věřiteli), možnost ustanovení předběžného insolvenčního správce, pravidla pro zánik moratoria (částečně), nezveřejňování informací v insolvenčním rejstříku apod. Některá standardní pravidla pro moratorium jsou naopak suspendována, v souladu se zamýšlenou mimořádnou povahou COVID moratoria. Asi nejzásadnější je absence povinného souhlasu nadpoloviční většiny věřitelů, což byl zdaleka nejčastější důvod malého využívání standardního institutu moratoria v České republice. Dlužník obvykle nedosáhl tohoto souhlasu (nutného v podobě písemné, včetně ověřeného podpisu věřitele), neboť věřitelé buď nechťeli tímto způsobem přijít o své možnosti zakročit proti dlužníkovi, nebo jim neznámému institutu nedůvěřovali už proto, že s tímto nápadem přišel dlužník, či prostě nebyli ochotni dělat cokoli, co nebyli povinni udělat. Souhlas většiny věřitelů je nutný toliko k prodloužení COVID moratoria o další 3 měsíce. Další významná odchylka spočívá v odstranění zákazu započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele, který je jinak pro standardní moratorium pravidlem.
 - Další beneficium COVID moratoria spočívá ve variaci standardního moratorního pravidla o možnosti hradit závazky bezprostředně související se zachováním provozu podniku, aniž by se dlužník dopouštěl zvýhodňování ostatních věřitelů. Právě toto je nejčastější obavou dlužníků v obtížené finanční situaci, která je jinak vede k zahájení insolvenčního řízení, které ovšem může bez vynaložení značného úsilí znamenat konec jejich podnikání. COVID moratorium používá i další prostředek „ochrany před věřiteli“. Věřitelé ze smluv na dodávky energií a surovin, jakož i z dalších smluv o dodávkách zboží a služeb nejsou oprávněni tyto smlouvy ukončit při prodloužení moratoria s hrazením předmoratorních dluhů (jako u standardního moratoria). Tito věřitelé ovšem dokonce během COVID moratoria nejsou oprávněni odepřít plnění nebo pokračování takových smluv ani na základě jiného důvodu, ledaže jde o odepření nového čerpání úvěru či jiného peněžního plnění v důsledku případu porušení podmínky pro jeho poskytnutí, který nastal již před vyhlášením mimořádného moratoria. To už je koncept na naše poměry odvážný.
 - Významným protikrizovým stimulem může být i stanovení privilegované pozice pro pohledávky z financování v rámci COVID moratoria a pohledávky z provozní podpory, které budou v případném pozdějším insolvenčním řízení (toto zajisté nelze vyloučit) požívat zákonem daného lepšího postavení proti jiným přihlašovaným pohledávkám.
 - **Na co je potřeba si při COVID moratoriu dávat pozor?**
 - Ani v COVID moratoriu (sic!) nenastává anarchie a dlužník je povinen se zdržet podstatných změn ve skladbě, využití či určení svého majetku, či nikoli zanedbatelného zmenšení svého majetku. Z tohoto důvodu může být zejména prodej významnější části majetku v průběhu COVID moratoria rizikový. K jistotě ohledně legálnosti určitých majetkových transakcí tak nepostačí běžná (mimo insolvenční) podnikatelská zkušenost, ale bude zapotřebí hlubší znalosti pravidel insolvenčního řízení a provozu podniku v insolvenční, na která COVID moratorium odkazuje.
 - Pro COVID moratorium dále platí pravidla o odpovědnosti dlužníka, jakož i ručení jeho statutárních orgánů za škodu, nebo jinou újmu, vzniklou věřitelům porušením zákonných povinností dlužníka v době trvání COVID moratoria. Liberační důvod po vyvinění se z této odpovědnosti je poměrně přísný; a to prokázání vynaložení veškerého spravedlivě požadovatelného úsilí. Je zřejmé, že i pro tento nový a dočasný institut budou využitelné dosavadní judikatorní závěry a poznatky insolvenční praxe z oblastí povinností osob s dispozičními oprávněními v průběhu insolvenčního řízení. Odpovědnost dlužníka a jeho statutárních orgánů je dále rozšířena i na správnost údajů uvedených v návrhu na COVID moratorium, takže ani k tomuto zdánlivě jednoduchému a nenáročnému formálnímu podání nebude záhodno přistupovat lehkovázně a bez potřebných znalostí.
 - **RESUMÉ pro podnikatele postižené COVID-19**
 - COVID moratorium se může stát záchranným kruhem pro podnikatele postižené současnou krizí a startující ekonomickou depresí. Pomůže jim získat tolik potřebný čas na nové nadechnutí a oživení jejich podnikání. Za jeho pomoci budou moci odvrátit prodej svého majetku, který poskytli do zástavy, jakož i odvrátit exekuci. Budou si moci uvolnit ruce pro placení závazků bezprostředně souvisejících se zachováním provozu svého podniku bez rizika zvýhodnění věřitele. Budou moci zabránit ukončení životně důležitých smluv o dodávkách energií, surovin, zboží a služeb. Budou si moci snadněji zajistit přístup ke krizovému financování. COVID moratorium však podnikatelům přinese i nová odpovědnostní rizika za porušení povinností během jeho trvání. Jak dlužník, tak jeho statutární orgány mohou svým neopatrným jednáním založit svoji majetkovou odpovědnost vůči věřitelům. Zde však budou použitelné dosavadní zkušenosti insolvenčních expertů, neboť i pro odpovědnost v COVID moratoriu budou platit současná pravidla nakládání s majetkem a informacemi v insolvenčním řízení.

Povinnost podat IN

- Pouze podnikatelé (FO i PO)
- **Kdy:**
 - Bez zbytečného odkladu, co dozvěděl nebo dozvědět měl (při náležitě pečlivosti) o svém úpadku
 - Právomocně zastaven VR nebo EXE prodejem podniku (cena podniku nepřevyšuje výši závazků náležejícího k podniku)
 - To neplatí, má-li dlužník i jiný podnik
- **Kdo:**
 - Odpovídá dlužník a jeho zákonné zástupci, jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka (u PO v likvidaci)
 - IN se podává jménem dlužníka
- Řádný IN (povinnost není splněna, pokud bylo řízení o IN vinou navrhovatele zastaveno nebo byl-li jeho IN odmítnut)
- **Odpovědnost za škodu věřitelům** (zjištěná výše pohledávky přihlášeného věřitele – minus skutečné plnění v IŘ)
 - Liberec:
 - a) porušení povinnosti podat IN nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášeného věřitele (nedostatek příčinné souvislosti)
 - b) skutečnost, která nastala nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat (typicky protiprávní zásah ze strany třetích osob např. dle § 143 odst. 3)
 - Solidarita dlužníka a statutárního orgánu
 - Převrácení důkazního břemene – je na dlužníku, aby prokázal, že prodloužení s podáním IN nemělo vliv na výši plnění

Předběžné opatření

- **Předběžná opatření i bez návrhu (§ 82):**
 - Lze nařídit i bez návrhu
 - Povinnost složit jistotu nelze uložit dlužníkovi
 - Odvolání není přípustné (§ 91 s výjimkami)
 - **Obsah PO:**

- **Do rozhodnutí o úpadku:** např. ustanovení předběžného správce, omezení některých účinků zahájení IŘ, složení jistoty k zajištění NŠ (insolvenčnímu navrhovateli, který není zaměstnancem dlužníka; jen na návrh dlužníka a při prvním úkonu),
- **Kdykoliv:** udělení souhlasu se započtením vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele v době trvání moratoria i po okamžiku zveřejnění návrhu na povolení reorganizace v IR, zakázat pro určité případy nebo na určitou dobu započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele
 - Vše pouze na návrh dlužníka, IS, věřitele, jehož započtení se týká nebo osoby mající právní zájem
- **Předběžné opatření k zajištění náhrady škod nebo újmy – porušení povinnosti podat IN (§ 100)**
 - Je-li zřejmé v průběhu IŘ, že věřiteli vznikla škoda porušením povinnosti podat IN
 - Neurčitost výše škody není na újmu
 - Složení do úschovy soudu přiměřenou peněžitou částku
 - Pouze na návrh oprávněného věřitele
 - Insolvenční soud uloží povinnost podat žalobu v určité lhůtě (soudcovská lhůta)
 - Řízení o žalobě není incidenčním sporem (VP: okresní soud)
 - Lhůta nesmí skončit dříve, než skončí IŘ
- **Předběžné opatření k omezení nakládání s majetkovou podstatou (§ 113)**
 - Je-li nutné zabránit v době do vydání rozhodnutí o úpadku změnám v rozsahu majetkové podstaty v neprospěch věřitelů
 - I bez návrhu
 - Zákaz nakládání s určitými věcmi nebo právy / nakládání pouze se souhlasem s předběžným správcem / nařízení dlužníkům dlužníka, aby plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale předběžnému správci
 - Pokud tato osoba i přes předběžné opatření plní dlužníkovi (nedostane se do majetkové podstaty) = závazku není zproštěna (x prokáže, že o předběžném opatření nemohla vědět)
 - U evidovaných věcí = doručení předběžnému opatření KÚ, Notářské komoře a dalším orgán
 - Odvolání – pouze dlužník
 - Zánik předběžného opatření:
 - Uplynutí doby
 - Vydáním rozhodnutí dle § 142 (odmítnutí IN, zamítnutí IN, zastavení řízení pro nedostatek podmínek)
 - Účinností moratoria
 - Zrušením předběžného opatření
- **Předběžné opatření k zajištění náhrady škody způsobení insolvenčním navrhovatelem (§147 odst. 6)**
 - Vina insolvenční navrhovatele
 - Složení částky do úschovy soudu
 - Pouze na návrh oprávněné osoby podaný do 30 dnů ode dne vydání negativního rozhodnutí o IN

Insolvenční návrh

- Zahájení řízení: jen na návrh (dispoziční zásada) = věřitel, dlužník a ČNB
 - IN v listinné podobě musí být podpis úředně ověřen (x zdánlivost) / zástupce insolvenčního návrhu (+ procesní plná moc s úředně ověřeným podpisem + to se týká i advokátních IN u oddlužení dle § 390a)
 - Pokud je IN zdánlivý = soud vyrozumí navrhovatele (+ zástupce u oddlužení dle § 390a)
 - IN v případě hrozícího úpadku může podat pouze dlužník
- Dnem, kdy dojde IN věcně příslušnému soudu (oznámení se zveřejňuje vyhláškou)
- **Předběžné posouzení IN podaného věřitelem:**
 - Důvodné pochybnosti o IN podaného věřitelem (§ 128a) – nic se nezveřejní v IR (rozhodne nejpozději do následujícího pracovního dne)
 - Opravný prostředek není přípustný (poznámenáním do spisu nabývá na právní moci)
 - Pro zjevnou bezdůvodnost IN lze IN odmítnout
- **Oddlužení zveřejnění – 3 dny** (pokud je návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení); **jinak 2 hodiny** (§ 101)
 - Když do konce úředních hodin zbývá méně než 2 hodiny = nejpozději do 2 hodin po zahájení dalšího pracovního dne
 - Vyhláška obsahuje: označení insolvenčního soudu, insolvenčního navrhovatele, dlužníka, údaj o okamžiku zveřejnění, den vydání, úřední osoba, která jí vydala
- Po zahájení IŘ insolvenční soud vyrozumívá ihned FÚ, CÚ, ÚPČR (krajskou pobočku), OSSZ, obecný soud dlužníka, orgán realizující výkon rozhodnutí nebo exekuci, ČNB (u specifických případů) – *zrušeno od 1. 6. 2022*
- Vada příloh (výzva dle § 43 OSŘ – lhůta ne delší 7 dnů – ne v případě porušení dlužníka podat včas IN)
- Vada návrhu (odmítnutí do 7 dnů od podání IN – § 128 InsZ) / oddlužení – § 393, dlužník je vyzván
- **Odmítnutí IN věřitele pro zjevnou bezdůvodnost (§ 128a)**
 - Souvislost s § 100a (nezveřejnění IN pro důvodnou pochybnost)
 - Rozhodnutí o odmítnutí = do 7 dnů od podání IN
 - **Důvody:**
 - a) insolvenční navrhovatel dokládá oprávnění jej podat pohledávkou, ke které se nepřihlíží
 - b) opětovný IN + nedoložení splnění povinností v rozhodnutí o předchozím IN
 - c) zjevné zneužití svých práv na úkor dlužníka
 - d) záloha na náklady IŘ nebyla věřitelem řádně a včas zaplácena
 - Možnost uložit pokutu až ve výši 500 000 Kč
 - Insolvenční navrhovatel, jehož IN byl pravomocně odmítnut, může podat proti stejnému dlužníkovi IN nejdříve po 6 měsících od právní moci rozhodnutí = jinak se nepřihlíží se (ne u nezaplacení zálohy)

- Formulář je dán pouze u oddlužení
- **Zvláštní náležitosti IN:**
 - **Společné náležitosti:**
 - Označení insolvenčního navrhovatele (věřitel / dlužník) a dlužníka, popř. označení jejich zástupců
 - Vylíčení rozhodujících skutečností, které osvědčují úpadek dlužníka
 - Skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat IN (nejedná-li se o dlužníka)
 - Označení důkazů
 - Přílohy a listiny nejsou součástí IN
 - Musí být patrné, čeho se navrhovatel domáhá
 - **IN dlužníka (§ 104):**
 - Seznamy musí být podepsány a výslovně v nich musí být uvedeno, že jsou správné a úplné
 - Nepředložení seznamů = domněnka neschopnosti plnit své peněžité závazky [třetí podmínka pro úpadek - § 3 odst. 2 písm. d)]
 - **Seznamy majetku:**
 - Movitý a nemovitý majetek
 - včetně pohledávek (stručné uvedení skutečnosti, na kterých se zakládají) + výše pohledávek + uvedení svých dlužníků + vyjádření se k dobytosti
 - Zvlášť pohledávky splatné, nesplacené, podmíněné
 - Označení řízení, která se týkají majetku či pohledávek
 - **Seznamy zaměstnanců**
 - je potřeba čestné prohlášení, že nemá zaměstnance
 - **Seznamy závazků (dluhů):**
 - Údaj o výši a splatnosti dluhů
 - Uvedení, které pohledávky popírá co do důvodu nebo co do výše a proč
 - Zajištěné pohledávky – označení věci, práv, pohledávek nebo jiné majetkové hodnoty, kterých se zajištění týká + uvedení, které hodnoty se nacházejí v držení věřitele nebo třetí osoby + označení druhu zajištění + důvod jeho vzniku + informace, zda popírá a proč
 - závazky splatné, nesplacené, vykonatelné
 - výslovně uvést, že věřitelem je osoba blízká nebo že věřitel tvoří s dlužníkem koncern
 - Listiny, které dokládají úpadek (resp. hrozící úpadek)
 - U IN dlužníka postačí, jsou-li rozhodné skutečnosti osvědčeny údaji IN a jeho přílohami (§ 132 odst. 1)
 - **IN věřitele (§ 105):**
 - splatná pohledávka (nemusí být vykonatelná), přihláška (současně s IN),
 - proti dlužníkovi PO u věřitele, který vede účetnictví či daňovou evidenci – doložení vykonatelnosti (nebo uznání dluhu / NZ / potvrzení auditora či znalce, že o tom účtují)
 - doložení případného postoupení pohledávky (§ 177 odst. 2 až 5) – před 6 měsíci před zahájením IŘ
 - rozhodnutí o IN věřitele – § 133 (bez jednání, vyhoví-li v plném rozsahu)
- **Spojení IN s jinými návrhy (§ 106):**
 - Oddlužení – musí IN spojit s návrhem na povolení oddlužení
 - REO – IN je možné spojit s návrhem na povolení REO
- **Přistoupení k řízení (§ 107):**
 - **Další IN před vydáním rozhodnutí o úpadku = přistoupení k řízení** (další insolvenční navrhovatel)
 - Rozhodující je stav řízení v době jeho přistoupení k řízení
 - Nejde o přistoupení, kdy se byl IN podán v době, kdy se dřívější IN nezveřejnil pro důvodnost pochybnost (§ 100a) – pokud se nakonec zveřejní, považuje se za přistoupení k řízení k tomu, co byl již zveřejněn
 - **Další IN po doručení rozhodnutí o původním IN před nabytím PM = lze podat proti původnímu IN odvolání** (počítáno od posledního doručení osobě, která je oprávněna podat odvolání)
 - **Další IN po vydání rozhodnutí o úpadku = nepřihlíží se**
- **Zpětvzetí IN (§ 129) – pouze do rozhodnutí o úpadku (x neúčinné) / zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení – pouze do schválení oddlužení (x neúčinné)**
 - Věřitel, který vzal zpět IN, jej může pro tutéž pohledávku znovu podat až po 6 měsících ode dne jeho zpětvzetí (to platí i pro právního nástupce věřitele pohledávky)
 - Zpětvzetí IN = zastavení IŘ [je-li podáno zpětvzetí po rozhodnutí o IN (ne o úpadku) avšak před nabytím PM = zrušení rozhodnutí]

Zálohy na náklady IŘ

- Podnikající PO = 50.000,- Kč (současně s podáním IN)
- Nepodnikající PO nebo FO = 10.000 Kč (současně s podáním IN)
- Tato povinnost se nevztahuje na zaměstnance (z pracovněprávního vztahu) nebo spotřebitele (jehož pohledávka spočívá v nároku vyplývajícím ze spotřebitelské smlouvy, a v případech podle § 107 odst. 1 – souběh více IN – přistoupení k řízení)
- Fakultativně: v ostatních případech (IN dlužníka typicky) může soud uložit 50 000,- Kč (běžné pravidlo)
 - U oddlužení se neukládá záloha na náklady IŘ, lze-li rozhodnout bez zbytečného odkladu (spojení s rozhodnutím o povolení oddlužení)
 - Více navrhovatelů – solidarita
- IN – soudní poplatek ve výši 2000,- Kč (až v rozhodnutí o úpadku – navrhovateli)

- Nebude-li záloha ve stanovené lhůtě zaplacená = může soud řízení zastavit (nebo jej vymáhat + poučení)
- Zaplacená záloha = možnost uplatnění její náhrady jako pohledávku za majetkovou podstatou

Účinky spojené se zahájením IŘ

- Účinky nastávající okamžikem zveřejnění vyhlášky v IR
- Účinky trvají až o skončení IŘ
 - o U REO až do schválení RP
 - o K pozastavení těchto účinků může dojít i na základě předběžného opatření podle § 82 odst. 2 písm. b) InsZ.
 - o Konkurs (§ 244 až 315 InsZ), který končí některým ze způsobů zrušení konkursu (§ 308 až 313 InsZ),
 - o Oddlužení (§ 389 až 418 InsZ), kdy účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o oddlužení v insolvenčním rejstříku (§ 407 odst. 1 InsZ).
 - Insolvenční řízení je od tohoto okamžiku modifikováno účinky schváleného oddlužení (§ 406 odst. 3 InsZ) a je ukončeno usnesením insolvenčního soudu o osvobození od placení pohledávek (§ 414 až 415 InsZ), resp. tím, že toto osvobození insolvenční soud odejme (§ 417 InsZ) nebo schválené oddlužení zruší (§ 418 InsZ).

- Ochrana dlužníka:

- Příhláška – namísto žaloby
- Zajištění (vč. soudcovského ZP na NEMOV, EXE ZP na NEMOV i po zahájení IŘ) – nabýt / uplatnit zadržovací právo (pouze dle podmínek v InsZ)
- Exekuce – nařídít ano, nikoliv provést (PM / VYK – odložení / pozastavení exekučních rozhodnutí);
 - o Pro pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávky jim na roveň postavené (§ 169) lze provést VR nebo EXE na základě rozhodnutí insolvenčního soudu (§ 203 odst. 5), nicméně výtěžek je potřeba vydat IS
 - o Opačný postup = nepřihlíží se
- Srážky ze mzdy dohodou – nelze uplatnit

- Ochrana věřitele

- Stavení promlčení, prekluze (stojí až do uplynutí lhůty k přihláškám - § 109 a 173a InsZ)
- Inhibitorium – ochrana věřitele, že dlužníkovi je zakázána nakládat s majetkem:
 - o Výjimky: plnění běžných činností, obvyklé hospodaření podniku a nákladů k odstranění škod (prevence), plnění zákonné vyživovací povinnosti, povinnosti dle zvláštních právních předpisů a splnění procesních sankcí, uspokojování pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávek jim postavených na roveň (§ 169)
 - o následek porušení: neúčinnost, ledaže byl dán předchozí souhlas insolvenčního soudu (rozdíl od exekucí – neplatnost)

Zaměstnavatel dlužníkem

- 118/2000 Sb.
- Nároky vůči zaměstnanců – nelze osvobodit dlužníka ohledně újem, které byly způsobeny na újmě na zdraví nebo úmyslně (např. trestným činem)
- Zaměstnavatel plátcem mzdy – oddlužení (má povinnost strhávat mzdu a posílat ji IS)

Rozhodnutí o úpadku

- Dlužníkovi musí být vždy dána možnost, aby se k IN věřitele před rozhodnutím o úpadku vyjádřil (§ 133 odst. 3)
- **Lhůta k rozhodnutí o věci (§ 134):**
 - o Do 10 dnů od podání IN musí soud učinit úkony směřující k rozhodnutí věci
 - o O IN rozhodne bez zbytečného odkladu (u IN dlužníka nejpozději do 15 dnů od jeho podání)
 - o Je-li vyhlášeno moratorium, neskončí tato lhůta dříve než uplynutím 10 dnů od zániku moratoria
- **Rozhodnutí o úpadku (osvědčení, že dlužník je v úpadku nebo že mu úpadek hrozí)**
 - o **Formální náležitosti:**
 - Výrok o úpadku (hrozícím úpadku)
 - Výrok o ustanovení IS
 - Údaj o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku
 - Výzva věřitelům k přihlášení pohledávek do 2 měsíců s poučením o následcích zmeškání
 - Výzva k sdělení ohledně zajišťovacích práv na dlužnických věcech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách
 - Místo a termín SV a přezkumného jednání (x ne, když je rozhodnutí o úpadku spojené s rozhodnutím o povolení oddlužení);
 - **SV:** Nejpozději do 3 měsíců od rozhodnutí o úpadku
 - **Přezkumné jednání:** nejpozději do 2 měsíců po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek (nejpozději 4 měsíců od rozhodnutí o úpadku); ne však dříve než po 7 dnech od uplynutí této lhůty
 - o Jestliže se první SV svolaná po rozhodnutí o úpadku má konat před přezkumným jednáním, svolá insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku další schůzi věřitelů, a to tak, aby se konala po skončení přezkumného jednání (§ 137 odst. 3)
 - Rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení = IS do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek podá zprávu o přezkumu, zprávu pro oddlužení a předloží soupis majetkové podstaty
 - Uložení dlužníkovi předložit seznam svého majetku s uvedením dlužníků a seznam závazků s uvedením svých věřitelů, pokud tak dlužník již neučinil (x ne, když je rozhodnutí o úpadku spojené s rozhodnutím o povolení oddlužení)

- Rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení = výzva věřitelům, aby sdělili, zda mají zájem o výkon funkce ve věřitelském orgánu
- Rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení = výzva nezajištěným věřitelům, aby soudu ve lhůtě 7 dnů od zveřejnění zprávy pro oddlužení v IR navrhli konání SV (§ 399 odst. 1 – hlasování o způsobu oddlužení + rozhodnutí o jiné výši splátek; jinak rozhodne soud) nebo aby v této lhůtě hlasovali (§ 400 – přijetí způsobu oddlužení + jiná výše splátek mimo SV) s poučením o následcích zmeškání této lhůty
- Rozhodnutí o žádosti dlužníka na prodloužení lhůty k předložení RP
- Rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení = placení záloh na odměnu a hotové výdaje IS (900 Kč bez DPH)
- Doručení rozhodnutí: do vlastních rukou IS + dlužníka (zbytek vyhláškou v IR)
- Odůvodnění není třeba u rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení
- **Vyrozumění:** rejstříková orgán, FÚ, ÚP, OSSZ, obecný soud dlužníka, orgány, u kterých probíhá řízení týkající se majetkové podstaty, ČNB,... (*zrušeno od 1. 6. 2022*)
- **Není odvolání přípustné – pouze dlužník proti IN věřitele** (§ 141)
 - Lze namítat pouze to, že úpadek není osvědčen, že rozhodnutí nemělo být vydáno, nebo proto, že tomu brání překážka dle InsZ
 - K novotám se nepřihlíží
 - V odvolacím řízení **není** důvodem pro zrušení rozhodnutí o úpadku skutečnost, že insolvenční navrhovatel nedoložil, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, ani skutečnost, že insolvenční navrhovatel v průběhu odvolacího řízení ztratil způsobilost být účastníkem řízení
 - Proti rozhodnutí o zamítnutí IN se může odvolat pouze insolvenční navrhovatel (§ 145)
- **Účinky rozhodnutí o úpadku (§ 140 až 140e):**
 - Účinky nastávají zveřejněním v IR
 - Dispoziční oprávnění má až do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužník [§ 229 odst. 3 písm. b)]
 - Trvají předběžná opatření (omezení nakládání s majetkovou podstatou dle § 113, dále dle § 82 či § 100 k zajištění NŠ)
 - Započtení pohledávek dlužníka a věřitele (pouze za situaci, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny před rozhodnutím o způsobu řešení úpadku)
 - Započtení vzájemných pohledávek v případě jistoty při nájmu bytu je přípustné i tehdy, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny do schválení oddlužení
 - Započtení není přípustné: věřitel se nestal přihlášeným věřitelem započitatelné pohledávky, získal započitatelnou pohledávkou neúčinným právním úkonem, v době nabytí započtení pohledávky věděl o dlužníkově úpadku, dosud neuhradil splatnou pohledávku dlužníka v rozsahu, v němž převyšuje započitatelnou pohledávku tohoto věřitele (další případy + předběžné opatření)
 - Prerušení soudních řízení sporných ex lege (o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty)
 - Nelze pokračovat po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku
 - Pokud se v řízení bude pokračovat, běží stanovené lhůty znovu
 - Zákaz vydání rozhodnutí
 - **Výjimka:** pohledávky věřitelů na NŠ, NÚ a BO v souvislosti s trestným činem, byl-li zajištěn majetek v trestním řízení
 - Tyto pohledávky se uspokojují z věcí, práv a jiných majetkových hodnot zajištěných v trestním řízení (§ 167 odst. 2)
 - K rozhodnutím vydaným v rozporu s tímto zákazem se v IŘ nepřihlíží
 - Zastavení řízení zahájených po IN a RÚP před právní moci RÚP (§ 141a)
 - Nelze zahájit nová řízení
 - Jiná řízení než výše uvedené, se nepřerušují – katastr, daně, ČSSZ, správní řízení, řízení dle SŘS
 - Exekuce či VR – nelze zahájit natož provést (rozdíl oproti účinkům zahájení IŘ – tam šlo zahájit, ne však provést)
 - Zahájení konce lhůt pro přihlášky pohledávek – vždy 2 měsíce
- **Jiná rozhodnutí o úpadku (§ 142):**
 - Odmítnutí IN pro vady (§ 128) nebo pro zjevnou bezdůvodnost (§ 128a)
 - U zásadních vad se k IN ani nepřihlíží (§ 97 odst. 2 a 4) – IN neopatřen úředně ověřeným podpisem / nedodržení stanoveného formátu nebo způsobu podání
 - Zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit nebo který se nepodařilo odstranit
 - Nezaplacení zálohy IŘ, pravomoc, příslušnost soudu, způsobilost účastníků řízení
 - Zastavení řízení pro zpětvzetí IN (*lze do rozhodnutí o úpadku; po rozhodnutí o úpadku a před nabytím PM je to důvod pro zrušení rozhodnutí o úpadku*)
 - Zamítnutí IN (§ 143)
 - Není úpadek
 - Neosvědčen úpadek (např. neexistence dvou splatných pohledávek dvou věřitelů)
 - Umělá pluralita věřitelů (6 měsíců) – *další osobu se nepovažuje osoba, na kterou byla převedena některá z pohledávek insolvenčního navrhovatele proti dlužníku nebo její část v době 6 měsíců před podáním IN nebo po zahájení IŘ*
 - Sekundární platební neschopnost a nejde o předlužení
 - Osvědčí-li dlužník jednající v dobré víře, že jeho platební neschopnost vznikla v důsledku protiprávního jednání třetí osoby a že se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že jí odvrátí v době do 3 měsíců po splatnosti jeho peněžitých závazků
 - Za PO se zaručil po IN věřitele stát, obec či kraj
 - *NELZE zamítnout pro nemajetnost (konkurs typicky - § 144)*

- *Účinnosti předchozích rozhodnutí zanikají účinky spojené se zahájením IŘ a dosud vydaná předběžná opatření (možno odsunout až na nabytí právní moci)*
- **Rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku (§ 158)**
 - **I bez návrhu:** ani po rozhodnutí o úpadku nebyl úpadek dlužníka osvědčen, všechny pohledávky jsou uspokojeny, není zde žádný přihlášený věřitel.
 - **Na návrh dlužníka:** pokud k tomuto návrhu připojí dlužník listinu, na které všichni věřitelé a IS vyslovili s tímto návrhem souhlas + úředně ověřené podpisy
 - **Vykonatelnost tohoto rozhodnutí:** až okamžikem právní moci (poté řízení končí)
 - To samé platí i pokud odvolací soud rozhodne o tomtěž (x ledaže jen ruší rozhodnutí o úpadku)
- Právo na náhradu škody nebo jiné újmy (§ 147)
 - Škoda způsobena v důsledku řízení o IN
 - **Pasivní legitimace:** insolvenční navrhovatel
 - Presumuje se zavinění insolvenčního navrhovatele ohledně zastavení řízení nebo odmítnutí IN (x zamítnutí dle § 143)
 - U PO ručí solidárně členové statutárního orgánu (x ledaže splnili informační povinnost o nedůvodnosti svého návrhu)
 - **Prekluzivní lhůty k podání žaloby:** Žaloba dlužníka musí být podána do 6 měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí, jímž se končí řízení o IN, a jiná osoba nejpozději do 6 měsíců od zveřejnění rozhodnutí v IR (ne před právní mocí rozhodnutí)
 - Nejedná se o incidenční spor

Stanovení způsobu řešení úpadku

- **Spojení rozhodnutí o úpadku s jiným rozhodnutím (§ 148)**
 - A. Rozhodnutí o úpadku + rozhodnutí o prohlášení konkursu:
 - pokud se jedná o dlužníka, u kterého je vyloučena reorganizace a oddlužení
 - B. Rozhodnutí o úpadku + povolení REO
 - Dlužník společně s IN (návrh REO) **předloží RP** [přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů (podle výše pohledávek) a alespoň polovinou nezajištěných věřitelů (podle výše pohledávek)]
 - + rozhodnutí o ustanovení znalce za účelem ocenění majetkové podstaty (§ 153; také v případě, kdy SV doporučí zpeněžit majetkovou podstatu dle § 290 – zpeněžení podniku jedinou smlouvou)
 - I SV může v těchto případech určit osobu znalce (§ 153 odst. 2) – hlasují nejméně 2/3 všech přítomných věřitelů
 - Výši odměny schvaluje VV
 - C. Rozhodnutí o úpadku + povolení oddlužení
 - Dlužník společně s IN podá i návrh na povolení oddlužení
- **Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku (§ 149)**
 - Nevydává-li spojené rozhodnutí dle § 148
 - **Lhůta:** do 3 měsíců po rozhodnutí o úpadku (ne však dříve než po skončení SV svolané v rozhodnutí o úpadku)
 - Pokud je vyloučeno řešení způsobu úpadku REO a ODD až po rozhodnutí o úpadku = může soud rozhodnout o prohlášení konkursu i před konáním SV
 - U IN jiné osoby než dlužníka (+dlužník podal návrh na povolení oddlužení): do 30 dnů po rozhodnutí o úpadku
 - SV před vydáním rozhodnutí o způsobu řešení úpadku:
 - Zpráva IS o jeho dosavadní činnosti a jeho vyjádření o vhodnosti navrženého způsobu řešení úpadku (je-li návrhů více, vyjádří se ke každému)
- **Usnesení SV o způsobu řešení úpadku (§ 150)**
 - Dlužník je podnikatel a je přípustná REO: hlasování SV o způsobu řešení úpadku (REO x KON)
 - Usnesení je přijato, jestliže z věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání SV (§ 151):
 - Pro ně hlasovala nejméně ½ všech přítomných zajištěných věřitelů (dle výše pohledávek) + nejméně ½ všech přítomných nezajištěných věřitelů (dle výše pohledávek) nebo
 - Pro ně hlasovalo nejméně 90 % přítomných věřitelů (dle výše pohledávek)
 - Pro ně hlasovalo nejméně ½ všech přítomných hlasujících věřitelů (dle výše pohledávek), pokud jsou přítomní pouze nezajištěný, resp. zajištění věřitelé
 - Přítomný věřitel není ten, kdo hlasoval písemně
 - Insolvenční soud je vázán rozhodnutím SV (§ 152)
 - To neplatí, je-li ten který způsob řešení úpadku zákonem vyloučen nebo je usnesení SV v rozporu s přijatým RP

Incidenční spory

- **Druhy incidenčních sporů (§ 159):**
 - a) Spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek (+ spory vyvolané popřením práva na uspokojení pohledávky ze zajištění - § 196 odst. 2)
 - b) Spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení (§ 225 odst. 5) – vylučovací žaloba
 - c) Spory o vypořádání SJM dlužníka a jeho manžela (§ 271 až 273)
 - d) Spory na základě odpůrcí žaloby (§ 239)
 - e) Spory o NŠ na majetkové podstatě porušením povinnosti IS (§ 37 – pouze nárok na NŠ na majetkové podstatě)

- f) Spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu (§ 289 odst. 3 – během konkursu a při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty)
- g) Spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem (např. neplatnost PJ týkající se majetku nebo dluhů dlužníka – § 231)
- h) Další spory, které zákon označí jako spory incidenční
 - řízení, v němž insolvenční soud na návrh IS uloží věřiteli, který přihlásil pohledávku, k níž se podle § 178 odst. 1 InsZ (nebo § 179 odst. 1) nepřihlíží (nebo se nepřihlíží k právu na uspokojení ze zajištění), aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku (nebo aby ve prospěch zajištěných věřitelů, kteří přihlásili pohledávku se zajištěním ke stejnému majetku, zaplatil částku), kterou soud určí, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna (§ 178 InsZ),
 - spory ze žalob věřitele o určení trvání jeho pohledávky, ohledně které soud ukončil účast věřitele v insolvenčním řízení z důvodu jejího zániku (§ 186 InsZ),
 - řízení o žalobě věřitele proti IS na určení pořadí pohledávky uplatněné podle § 203 InsZ, o níž jsou pochybnosti, zda je pohledávkou za majetkovou podstatou nebo pohledávkou postavenou jí naroveň, anebo pohledávkou, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje (§ 170 InsZ), zahájené podle § 203a InsZ
 - spory ze žalob o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení plnění, jehož se týká neplatný právní úkon, resp. právní jednání (§ 233 InsZ).
- V incidenčních sporech nelze pokračovat po skončení IŘ
 - S určitými výjimkami (§ 159 odst. 4 až 6)
- Návrh oprávněné osoby (považuje se za žalobu)
- Projednává zpravidla jiný soudce téhož insolvenčního soudu
- **Odmítnutí:** opožděně, neoprávněná osoba nebo neodstranitelné vady podání bránící pokračování
- **Zastavení řízení:** neodstranitelný nedostatek podmínek řízení
- **Klasické jednání na předvolání (upuštění od jednání dle OSŘ)**
- **Forma rozhodnutí:** rozsudek (o smíru rozhoduje usnesením = podmínka, musí souhlasit VV)
 - **Závaznost rozsudku** – závazný pro všechny procesní subjekty (§ 164)
- **Náklady řízení:** dle OSŘ – náhrada nákladů incidenčního řízení je zvláštní pohledávkou [nepoužije se § 170 písm. f)]
 - je možno zařadit je s ohledem na jejich charakter právě mezi pohledávky uhrazované z prostředků podstaty kdykoli v průběhu insolvenčního řízení (§ 163)

Věřitelé a uplatňování pohledávek

- **Uspokojování věřitelů v rámci jednotlivých způsobů řešení úpadků:**
 - REO – plnění RP
 - KON – rozvrh
 - ODD – plnění při oddlužení
- **Některé pohledávky se formálně nepřihlašují:**
 - Zapodstatové pohledávky (§ 168) či pohledávky dle § 169 (postavené na roveň zapodstatových pohledávek)
 - pohledávky společníků nebo členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo družstvu – uspokojují se až jako poslední (§ 172 odst. 3) – zbytkové pohledávky
 - zaměstnanci pro nároky z pracovněprávních vztahů. Podmínkou ovšem je, že se jedná o pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou [§ 169 odst. 1 písm. a)] a jejich výše vyplývá z dlužníkovy účetnictví nebo z daňové evidence vedené podle zákona o daních z příjmů.
 - Pohledávka manžela dlužníka při vypořádání SJM = považuje se tento nárok za přihlášenou pohledávkou a je třeba jej uspokojit (§ 275)
- **Plnění poskytnuté věřiteli po rozhodnutí o úpadku se uspokojuje v následujícím pořadí:** jistina – úroky – úroky z prodlení – náklady spojené s uplatněním pohledávky
- **Přihláška pohledávky zajištěného věřitele (§ 166)**
 - **Zajištěný věřitel:** Zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva, postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy; agent pro zajištění podle zákona o dluhopisech
 - po zahájení insolvenčního řízení nelze žádné zajištění zřídit;
 - IS je vázán pokyny zástavního věřitele včetně způsobu zpeněžení + hlasují samostatně
 - Je potřeba se dovolat svého zajištění (uvedení okolností a listiny)
 - **Uspokojení zajištěného věřitele (§ 167):**
 - V rozsahu zajištění ze zpeněžení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla jejich pohledávka zajištěna
 - Pro pořadí je rozhodující doba vzniku zajištění (typicky zástavního práva) – dohoda věřitelů může stanovit jinak
 - Časová priorita je rozhodující i pro věřitele podmíněných pohledávek, pohledávek budoucích či pohledávek na NŠ, BO, NÚ v trestním řízení, pokud byl majetek zajištěn v trestním řízení
 - Je-li podle ZP hodnota zajištění nižší než výše zajištěné pohledávky, považuje se pohledávka co do takto zjištěného rozdílu za pohledávku nezajištěnou; pohledávky dalších zajištěných věřitelů s pozdějším pořadím se v takovém případě považují za nezajištěné v plném rozsahu
 - Zpeněžením majetku = zánik pohledávky zajištěného věřitele
- **Pohledávky za majetkovou podstatou (zapodstatové pohledávky - § 168)**

- Uspokojují se v plné výši kdykoliv po rozhodnutí o úpadku v termínech splatnosti, je-li to v reálných podmínkách jen trochu možné
- Uplatňuje se vůči osobě s dispozičními oprávněními (§ 203)
- Pokud osoba s dispozičními oprávněními zcela neuspokojí takového věřitele, může se věřitel obrátit na soud (nejedná se o incidenční soud)
- **Pokud vznikly po zahájení IŘ:**
 - a) Náhrada hotových výdajů a odměna předběžného správce (x pokud byl ustanoven IS)
 - b) Náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora za součinnost poskytnutou předběžnému správci nebo IS
 - c) Náhrada nutných výdajů a odměna členů a náhradníků VV
 - d) Náhrada zálohy na náklady IŘ (zaplatila-li je jiná osoba než dlužník)
 - e) Pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria ze smluv dle § 122 odst. 2
 - f) Pohledávky věřitelů z úvěrového financování
- **Pokud vznikly po rozhodnutí o úpadku:**
 - a) Hotové výdaje a odměna IS
 - b) Náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka
 - c) Náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora a znalce
 - d) Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění, pojistné na sociálním zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na veřejné zdravotní pojištění
 - e) Pohledávky věřitelů ze smluv uzavřených osobou s dispozičními oprávněními (s výjimkou smluv uzavřených dlužníkem po schválení oddlužení)
 - f) pohledávky věřitelů ze smluv, které se podle tohoto zákona považují za smlouvy, jejichž splnění osoba s dispozičními oprávněními neodmítla, jestliže se týkají plnění poskytnutého věřiteli dlužníku po zahájení insolvenčního řízení; to neplatí pro pohledávky, které se týkají plnění poskytnutého věřiteli za trvání oddlužení,
 - g) pohledávky věřitelů odpovídající právu na vrácení plnění ze smluv, které se podle tohoto zákona považují za smlouvy, jejichž splnění osoba s dispozičními oprávněními odmítla, jestliže se týkají plnění poskytnutého věřiteli dlužníku v době od zahájení insolvenčního řízení do dne, kdy podle tohoto zákona nastaly účinky odmítnutí; to neplatí pro pohledávky, které se týkají plnění poskytnutého věřiteli za trvání oddlužení,
 - h) úroky podle § 171 odst. 4,
 - i) náhrada hotových výdajů osob, které poskytly insolvenčnímu správci součinnost,
 - j) další pohledávky, o nichž tak stanoví tento zákon.
- **Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 169):**
 - Stejně jako pohledávky za majetkovou podstatou mohou být i pohledávky jim naroveň postavené hrazeny v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku.
 - nepřihlašují se u insolvenčního soudu, nýbrž se uplatňují přímo u osoby s dispozičním oprávněním (§ 203)
 - Pokud osoba s dispozičními oprávněními zcela neuspokojí takového věřitele, může se věřitel obrátit na soud (nejedná se o incidenční soud)
 - **Jednotlivé druhy:**
 - a) pracovněprávní pohledávky dlužníkových zaměstnanců, pokud zákon ohledně některých z nich nestanoví jinak,
 - b) pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví,
 - c) pohledávky státu – Úřadu práce České republiky za náhradu mzdy vyplacené zaměstnancům a za prostředky odvedené podle zvláštních právních předpisů a pohledávky státu – správce daně vzniklé na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě reorganizace nebo povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě nedobytné pohledávky podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty,
 - d) pohledávky účastníků z penzijního připojištění se státním příspěvkem,
 - e) pohledávky věřitelů na výživném ze zákona,
 - f) náhrada nákladů, které třetí osoby vynaložily na zhodnocení majetkové podstaty, mají-li z toho důvodu proti dlužníku pohledávku z bezdůvodného obohacení,
 - g) pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria vyhlášeného před zahájením insolvenčního řízení ze smluv podle § 122 odst. 2, bylo-li insolvenční řízení zahájeno ve lhůtě 1 roku od zániku moratoria,
 - h) další pohledávky, o kterých tak stanoví tento zákon.
- **Pohledávky vyloučené ze způsobů řešení úpadku (§ 170):**
 - a) Príslušenství z pohledávky vzniklé před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí
 - b) Príslušenství z pohledávky, které se staly splatné až po rozhodnutí o úpadku
 - c) Pohledávky věřitelů z darovacích smluv
 - d) Mimosmluvní sankce (jedná zejména o pokuty ukládané správními úřady, o správní sankce ukládané opět správními orgány podle zvláštních zákonů a též o peněžité tresty ukládané soudy podle trestního zákona)
 - e) Smluvní pokuty, pokud právo na jejich uplatnění vzniklo až po rozhodnutí o úpadku
 - f) Náklady účastníků řízení vzniklé jim účastí v insolvenčním řízení
- **Pohledávky podřízené (§ 172):**
 - Pohledávky, které se hradí až po úplném uhrazení všech pohledávek – jde o pohledávky podřízené a pohledávky zůstatkové.
 - Pro účely tohoto zákona se za porízenou pohledávku považuje též pohledávka z podřízeného dluhopisu dle zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech.

- Je-li způsobem řešení úpadku **oddlužení**, za podřízené pohledávky se považují také úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky, není-li taková smluvní pokuta dluhem z podnikání, ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku.
- pohledávky společníků nebo členů dlužníka, které nejčastěji vyplývají z tohoto členství ve společnosti nebo v družstvu.
 - Specifikem těchto pohledávek je, že k jejich uplatnění v průběhu insolvenčního řízení nedochází, jelikož jejich výše se oznamuje správci, který za tím účelem o těchto pohledávkách vede zvláštní evidenci.
- **Přihlášky pohledávek a jejich přezkoumání**
 - **Podání přihlášky (§ 173)**
 - **Lhůta:** od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku (nejčastěji do dvou měsíců od rozhodnutí o úpadku)
 - Bez lhůty: pohledávky z trestných činů zajištěné v trestním řízení (kdykoliv v IŘ)
 - U nepřihlášených pohledávek: po marném uplynutí této lhůty dochází opět k běhu promlčecích a prekluzivních lhůt ohledně pohledávek (§ 173a)
 - **Zahraniční věřitelé**
 - Soud je povinen známé zahraniční věřitele obeznámit (doručit vyrozumění), že bylo zahájeno insolvenční řízení (a jak uplatňovat svá práva)
 - Běh lhůty – 30 dnů dle nařízení (lhůta běží od doručení vyrozumění)
 - Bezformálnost přihlášky
 - **Přihláška má účinky jako žaloba** (stavění běhu lhůt pro promlčení nebo zánik práva) od okamžiku jejího doručení insolvenčnímu soudu
 - **Přihlásit lze pohledávky:**
 - Vykonatelné / nevykonatelné
 - Splatné / dosud nesplatné
 - Vázané na splnění rozvazovací podmínky (považují se za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna)
 - Vázané na splnění odkládací podmínky (zahájení IŘ nemá vliv)
 - **Přihláška pohledávky, která se týká třetích osob (§ 183):**
 - Věřitel je v případě prohlášení konkursu na majetek dlužníka oprávněn domáhat se splnění závazku na ručiteli i bez předchozího vyzvání dlužníka, a to nejdříve dnem následujícím po dni, kdy byl na majetek dlužníka prohlášen konkurs. Nejpozději tímto dnem rovněž počíná věřiteli vůči ručiteli běžet promlčecí lhůta (20 Cdo 2372/2016)
 - Přihláškou pohledávky, kterou zajišťují věci, práva pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty třetích osob, není dotčeno právo věřitele domáhat se uspokojení pohledávky z tohoto zajištění.
 - Přihláškou pohledávky není dotčeno ani právo věřitele domáhat se uspokojení pohledávky po kterékoli z osob odpovídajících mu společně a nerozdílně s dlužníkem
 - Osoby, od kterých může věřitel požadovat plnění (např. z titulu ručení nebo ze solidarity) podle dle předchozích odstavců, mohou pohledávku, která by jim proti dlužníku vznikla uspokojením věřitele, přihlásit jako pohledávku podmíněnou. Jestliže však věřitel takovou pohledávku přihlásí, mohou se jí tyto osoby v rozsahu, v němž pohledávku uspokojí, v insolvenčním řízení domáhat místo něj bez zřetele k tomu, zda ji přihlásily, s tím, že pro jejich vstup do řízení platí přiměřeně § 18; návrh podle tohoto ustanovení mohou podat samy.
 - **Věcná nepříslušnost u podané přihlášky** – postoupení neprodluženě insolvenčnímu soudu bez rozhodnutí (účinky má přihláška až doručením správnému insolvenčnímu soudu)
 - **Náležitosti přihlášky**
 - **Obsahové náležitosti (formulář)**
 - obecné náležitosti (§ 42 odst. 4 OSŘ)
 - důvod vzniku a výše pohledávky
 - u zajištěné pohledávky – zda se uplatňuje právo ze zajištění, označit druh zajištění a dobu jeho vzniku
 - u vykonatelné pohledávky – uvést i skutečnosti, o které vykonatelnost opírá (doložka PM a V)
 - prokazuje se veřejnou listinou
 - listiny, kterých se přihláška dovolává (§ 177)
 - doložení čestného prohlášení o skutečném majiteli, jde-li o postoupenou pohledávku po zahájení IŘ nebo v posledních 6 měsících před zahájením IŘ – je-li nutná kontrola dle AML nebo jde o částku za převod pod 10 000 EUR + je-li věřitelem FO
 - **Vyčíslení pohledávky (§ 175)**
 - Pohledávku je nutné vyčíslit k okamžiku rozhodnutí o úpadku
 - Vyčíslení v penězích, i když jde o pohledávku nepeněžitou
 - Cizí měna = nutný přepočítání na českou měnu (v době zahájení IŘ a nastala-li splatnost dříve, tak k okamžiku splatnosti)
 - Přepočítání veškerých pohledávek na Kč je nezbytný pro určení počtu hlasů jednotlivých věřitelů při hlasování na schůzi věřitelů. Podle § 49 odst. 1 InsZ platí, že na každou 1 Kč pohledávky připadá jeden hlas.
 - **Přezkoumání skutečné výše přihlášené pohledávky (§ 178)**

- Bude-li po přezkoumání přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše činí méně než 50 % přihlášené částky = nepřihlíží se k ní jako celku (účel: minimalizovat věcně nesprávných podání – vliv na hlasovací právo)
 - Stejně pravidlo platí pro zajištěnou pohledávku (§ 179; rozhoduje i pořadí zajištění)
 - Ručení (§ 181) – osoby, které přihlášku podepsaly, za splnění povinnosti zaplatit částku jako náhradu za přezkum
 - To neplatí, závisí-li rozhodnutí insolvenčního soudu o výši přihlášené pohledávky na ZP nebo na úvaze soudu
- **Zpětvzetí přihlášené pohledávky (§ 184):**
 - Kdykoliv v průběhu IR
 - Rozhoduje soud tím, že vezme zpětvzetí na vědomí (právní moci tohoto rozhodnutí účast věřitele končí)
 - Pokud je věřitel uspokojen například ze strany ručitele, má povinnost tuto skutečnost v návrhu na zpětvzetí uvést.
 - Pokud by tak neučinil, vystavuje se riziku povinnosti k náhradě škody či jiné újmy, pokud by tímto jednáním vznikla.
 - Insolvenční soud poté, co obdrží návrh na zpětvzetí přihlášky pohledávky, má povinnost vyrozumět o zpětvzetí přihlášky osobu, která věřitele uspokojila, a umožnit jí poskytnutím lhůty vstoupit do řízení na místo věřitele.
- **Odmítnutí přihlášky (§ 185)**
 - Nastala skutečnost, na základě se k přihlášce nepřihlíží (možnost věřitele podat odvolání)
- **Zánik pohledávky a žaloba na určení, že dále trvá (§ 186)**
 - Jestliže pohledávka přihlášeného věřitele byla v průběhu insolvenčního řízení uspokojena nebo zanikla jiným způsobem a přihlášený věřitel nevzal přihlášku bez zbytečného odkladu zpět, insolvenční soud jeho účast v insolvenčním řízení ukončí rozhodnutím, které musí být odůvodněno co do důvodu zániku pohledávky, **a proti kterému nejsou opravné prostředky přípustné.**
 - **Obrana: Žaloba o určení, že jeho pohledávka nadále trvá**
 - **Incidenční spor**
 - **Pasivní legitimace: IS**
 - **Lhůta: do 30 dnů ode dne, kdy přihlášenému věřiteli bylo doručeno rozhodnutí** (procesní lhůta)
- **Přezkoumání přihlášek IS (§ 188):**
 - IS přezkoumává + vyzve dlužníka, aby se vyjádřil k pohledávkám
 - Nelze-li přihlášku přezkoumat pro její vady nebo neúplnost = výzva věřiteli, aby ji opravil nebo doplnil do 15 dnů, nestanoví-li IS delší lhůtu
 - Jinak rozhodne insolvenční soud o tom, že se k pohledávce nepřihlíží
- **Seznam přihlášených pohledávek**
 - V seznamu se uvede výslovně, které pohledávky popírá
 - Do seznamu pohledávek (na speciálním formuláři) se nezařazují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, nebo které jsou vyloučeny (§ 170)
 - Zajištění věřitelé se uvádějí zvlášť
 - Zvlášť se vyznačují vykonatelné pohledávky a pohledávky přihlášené jako podmíněné (dle § 183 odst. 1 a 2)
 - V seznamu se vyznačí návrh na rozhodnutí o hlasovacím právu u pohledávek, které zatím nejsou přezkoumány
 - Vše musí být zkompletováno do skončení lhůty k podání přihlášek a v dostatečném předstihu před termínem konání přezkumného jednání
 - Seznam přihlášených pohledávek zveřejňuje insolvenční soud
 - Nejpozději 15 dnů přede dne, kdy se o nich má konat přezkumné jednání
 - Má-li se přezkumné jednání konat do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, nejpozději do 10 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání.
- **Přezkumné jednání (§ 190):**
 - Neprobíhá u oddlužení (v tomto případě se spolu se seznamem zveřejňuje v IR zpráva o přezkumu)
 - Termín + místo – určuje soud v rozhodnutí o úpadku (dlužníku a IS se doručuje předvolání do VR)
 - Výsledek přezkumného jednání zapíše IS do seznamu přihlášených pohledávek (tvoří součást zápisu)
- **Popření přihlášených pohledávek (§ 192)**
 - Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat:
 - IS, dlužník a přihlášení věřitelé
 - Popření pohledávky lze vzít zpět
 - Měnit výši pohledávky věřitelem lze až do skončení přezkumného jednání
 - **Popření pravosti pohledávky (§ 193)**
 - Postačí, aby správce prohlásil, že pohledávku popírá co do základu.
 - Je namítáno, že pohledávka nevznikla, nebo že již zcela zanikla, anebo je zcela promlčena.
 - Neuvede-li insolvenční správce při popření pravosti pohledávky důvody, pro které tak činí, měl by jej insolvenční soud vyzvat k tomu, aby formuloval konkrétní skutečnosti, na jejichž základě pohledávku popírá.
 - **Popření výše pohledávky (§ 194)**

- O popření výše pohledávky jde tehdy, je-li namítáno, že dlužníkův dluh je nižší než přihlášená částka.
- Nepostačuje tedy, aby insolvenční správce nebo dlužník prohlásil, že popírá pohledávku co do výše, ale musí konkrétně uvést, v jaké výši má pohledávku za nespornou.
- **Popření pořadí pohledávky (§ 195)**
 - O popření pořadí jde tehdy, jestliže je namítáno, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášce pohledávky. Totéž platí i ve vztahu k popření práva na uspokojení pohledávky ze zajištění.
 - V rozsudku sp. zn. 29 Cdo 2011/2014 zaujal Nejvyšší soud ČR názor, že spor o pořadí, v jakém zajištěnému věřiteli vzniklo právo na přednostní uspokojení, nepovažuje insolvenční zákon za spor o pořadí pohledávky, jak je definován v § 195 InsZ. Zajištění věřitelé se v případě nesouhlasu s navrhovaným způsobem rozdělení výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (tedy i při sporu o to, či pohledávka má být uspokojena ze zajištění jako první v pořadí) mohou obrátit na insolvenční soud a následně brojit formou opravných prostředků proti soudem zvolenému způsobu rozdělení výtěžku zpeněžení (proti rozhodnutí dle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona)
 - Ten, kdo popírá pořadí pohledávky, musí současně uvést, v jakém pořadí má být pohledávka v insolvenčním řízení uspokojena.
- **Účinky popření pohledávky (§ 196)**
 - Popření výše pohledávky nemá vliv na její pořadí.
 - Popření pořadí pohledávky zase nemá vliv na pravost nebo výši pohledávky.
 - Popření práva na uspokojení pohledávky ze zajištění má však u zajištěného věřitele, který může tuto pohledávku vůči dlužníku uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění, tytéž účinky jako popření pravosti pohledávky, a bylo-li toto právo popřeno jen zčásti, tytéž účinky jako popření výše pohledávky.
- **Popření nevykonatelné pohledávky IS (§ 198)**
 - **Věřitelé uplatňují své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu**
 - **Lhůta:** do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu [v případě oddlužení - § 410 odst. 3 písm. a)] – **hmotněprávní lhůta**
 - **Aktivní legitimace:** věřitel, jehož pohledávka byla popřena
 - **Pasivní legitimace:** IS
 - Uplatňují se pouze skutečnosti, které věřitel uvedl u přezkumného jednání + novoty
- **Popření vykonatelné pohledávky IS (§ 199)**
 - **IS uplatňuje popření žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli**
 - **Lhůta:** do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu [v případě oddlužení - § 410 odst. 3 písm. a)] – **hmotněprávní lhůta**
 - **Aktivní legitimace:** IS
 - **Pasivní legitimace:** věřitel, jehož pohledávka byla popřena
- **Popření pohledávky přihlášeným věřitelem (§ 200)**
 - Věřitel je oprávněn popřít pohledávku jiného věřitele
 - K popření pohledávky se přihlíží, je-li insolvenčnímu soudu doručeno nejpozději 3 pracovní dny přede dnem konání přezkumného jednání o popřené pohledávce (u oddlužení do 10 dnů po uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek)
 - Výzva k odstranění vad se nepoužije
 - **Aktivní legitimace:** popírající věřitel
 - **Pasivní legitimace:** věřitel popírané pohledávky
 - V petitu by mělo být uvedeno, zda se popírá pravost, výše nebo pořadí pohledávky.
- **Zjištění nevykonatelné a vykonatelné pohledávky (§ 201)**
 - **Pohledávka je zjištěna:**
 - Nepopření ze strany IS a věřitelů
 - Insolvenční soud odmítl popření přihlášeným věřitelem
 - Zpětvzetí popření IS nebo přihlášeným věřitelem
 - Rozhodnutím insolvenčního soudu ve sporu o její pravost, výši nebo pořadí
 - IS nepodal včas žalobu o její popření (+ zamítnutí takovéto žaloby) nebo zastavení řízení
 - Ve sporu o pravost, výši nebo pořadí nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladu řízení proti IS
 - Přihlášený věřitel u popírání složí jistotu ve výši 10 000 Kč
- **Žaloba na určení pořadí uplatněné pohledávky (§ 203a)**
 - Pochybnost věřitele, zda je uplatněná pohledávka zapodstatovou pohledávku, pohledávka postavenou na roveň zapodstatové pohledávky nebo pohledávka vyloučená z IŘ
 - V prvé řadě musí věřitel uplatnit tuto pohledávku vůči osobě s **dispozičními oprávněními** (§ 203)
 - Insolvenční soud uloží i bez návrhu věřiteli, který ji uplatnil, aby do 30 dnů podal u insolvenčního soudu žalobu na určení pořadí uplatněné pohledávky; na návrh insolvenčního správce tak učiní vždy.
 - **Pasivní legitimace:** IS
 - Řízení o této žalobě je incidenčním sporem podle § 159 odst. 1 písm. a);
 - Ustanovení o popření pořadí přihlášené pohledávky platí obdobně.
- **Uplatnění pohledávky zajištěnými věřiteli (§ 204)**

- Uplatnění vůči IS
- Pokud IS nevyhoví, může se zajištěný věřitel obrátit na insolvenční soud v rámci jeho dohlédací činnosti (žádost o nápravu)
- Nejde o to, zda jde o zajištěné věřitele a zda a v jakém rozsahu trvá zajištěná pohledávka nebo zajištění
- Právo, aby pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, kterými byla zajištěna.
- Výtěžek zpeněžení se po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením a po odečtení částky připadající na odměnu správce vydá se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli.
- Současně s tím dává insolvenční zákon věřitelům možnost domoci se vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty podáním **vylučovací žaloby (§ 225)**

Majetková podstata

- **Rozsah:**
 - IN dlužníka – okamžik účinků zahájení IŘ;
 - IN věřitele – okamžik účinků rozhodnutí o úpadku (případně na základě předběžného opatření i dříve)
- **SJM a spoluvlastnictví:** SJM celé; spoluvlastnický podíl na majetku; majetek z neúčinných úkonů
- **Obsah majetkové podstaty (§ 206-207):**
 - Peněžní prostředky, věci (MOV i NEMOV), podnik, soubor věcí a věci hromadné, vkladní listy, akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry, obchodní podíl, pohledávky dlužníka, mzda a pracovní odměny, důchod, mateřská, podpora v nezaměstnanosti a další práva mající ocenitelnou hodnotu + příslušenství, plody, užitky, přírůstky
 - X majetek, který nelze postihnout exekucí nebo VR, účelové dotace, návratné výpomoci ze státního rozpočtu
- **Zjišťování majetkové podstaty (§ 209):**
 - **Zjišťuje:** IS nebo předběžný správce (nejsou-li, učiní opatření ke zjištění soud) – vlastní šetření
 - Prohlídka bytu a jiných místností dlužníka (§ 212) – nařizuje soud (nemusí být odůvodněn + není odvolání přípustné) + nezúčastněná osoba (zpravidla zástupce orgánu obce)
 - Předvolání k výslechu a k prohlášení majetku (vyslýchá soud na návrh IS nebo VV)
 - **Součinnost:** dlužník musí poskytnout součinnost (i osoby, jejíž účast ve společnosti zanikla v posledních 3 měsících před zahájením IŘ)
 - **Seznam majetku:** východiskem je seznam majetku v případě IN dlužníka
 - Oznamovací povinnost držitele dlužníkovy majetku (ihned po rozhodnutí o úpadku)
 - Výsledkem zjištění je **soupis majetkové podstaty** (který se aktualizuje)
 - IS vyřadí majetek ze soupisu – pokud nenáleží do majetkové podstaty (po projednání VV a po vyrozumění soudu)
 - Jednotlivé položky obsahují identifikaci majetku + ocenění + den sepsání položky + důvod soupisu + den a důvod vyloučení ze soupisu + informace, komu majetek náleží + informace, kdo uplatňuje právo na majetek
 - Prohlášení o správnosti soupisu činí dlužník (§ 221)
 - **Upuštění od soupisu nebo ocenění (§ 223)**
 - Rozhoduje soud (v rámci dohlédací činnosti – odvolání není přípustné)
 - Např. při nepatrném konkursu, pokud takový postup nebude v rozporu s rozhodnutím schůze věřitelů (§ 315 odst. 2).
 - Náhrada: zpráva o stavu majetku náležejícího do majetkové podstaty.
 - **Ocenění položek soupisu (§ 219)**
 - Provádí primárně IS /z údajů z účetnictví nebo evidence)
 - VV může nařídít ocenění znalcem (úhradu zajišťuje VV)
 - U obtížně ocenitelného majetku zadá IS znalce i bez žádosti VV
 - Právo na uspokojení ze zajištění / zpeněžení mimo dražby = vždy znalec
 - Ocenění: obvyklá cena
- **Vyloučení a vynětí z majetkové podstaty (224 až 227):**
 - **Do soupisu majetku se zapisují i majetkové hodnoty, které (§ 224):**
 - Nenáleží dlužníku
 - Třetí osoba k nim uplatňuje svá práva
 - Povinnost IS vyrozumět tuto osobu o zahrnutí majetkové hodnoty do soupisu + vydání osvědčení na její žádost (+ katastr, Rejstřík zástav, Ministerstvo kultury a další správce)
 - Vyrozumění musí obsahovat poučení o možnosti podat vylučovací žalobu a následky jejího zmeškání
 - **Vylučovací žaloba (§ 225) – žaloba na vyloučení majetku z majetkové podstaty (§ 225)**
 - excindační žaloba v EŘ
 - **Aktivní legitimace:** osoba (NE dlužník), která tvrdí, že označený majetek neměl být do soupisu zahrnut proto, že:
 - to vylučuje jejich právo k majetku (*X ne SJM - § 268 až 276*)
 - tu jiný důvod, pro který neměl být zahrnut do soupisu
 - **Pasivní legitimace:** IS
 - **Lhůta:** 30 dnů ode dne, kdy bylo doručeno vyrozumění o soupisu majetku (§ 224) od IS
 - jedná se o hmotněprávní lhůtu
 - po tuto dobu a po dobu řízení o vylučovací žalobě nesmí IS zpeněžovat
 - **Petit:** majetek se vylučuje z majetkové podstaty

- Není-li vylučovací žaloba včas podána / zamítnutí nebo odmítnutí žaloby / zastavení řízení = fikce, že označený majetek je do soupisu pojat oprávněně (dojde-li k neoprávněnému zpeněžení = vlastník může chtít výtěžek nebo NS)
- **Předpoklady dle judikatury NS (58/1998, 27/2003 a 9/2005 Sb. s. r.):**
 - a) označený majetek byl insolvenčním správcem příslušného dlužníka vskutku pojat do soupisu majetkové podstaty,
 - b) vylučovací žaloba podaná osobou odlišnou od dlužníka došla soudu nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy této osobě bylo doručeno vyznění insolvenčního správce o soupisu majetku
 - c) žalovaným je insolvenční správce,
 - d) v době, kdy soud rozhoduje o vyloučení majetku, trvají účinky konkursu a sporný majetek je nadále sepsán v majetkové podstatě (nebyl v mezidobí ze soupisu majetku vyloučen),
 - e) osoba, která se domáhá vyloučení majetku ze soupisu, prokázala nejen to, že tento majetek neměl (nebo ke dni rozhodnutí o žalobě již nemá) být do soupisu zařazen, nýbrž i to, že právo, které vylučovalo zařazení majetku do soupisu, svědčí právě této osobě
- **Návrh na vynětí majetku z majetkové podstaty (§ 226)**
 - **Aktivní legitimace k návrhu:** toliko dlužní
 - **Pasivní legitimace:** IS
 - Jde o majetkovou hodnotu, která do majetkové podstaty nepatří dle § 207 (majetek vyloučený z majetkové podstaty dle OSŘ – např. snubní prsten) a 208 (dotace a spol.)
 - **Lhůta:** bez zbytečného odkladu, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět, že došlo k zahrnutí majetkové hodnoty do soupisu
 - IS musí chtít vyjádření od VV
 - O návrhu rozhoduje insolvenční soud v rámci své dohlédací činnosti
 - Výzva k odstranění vad návrhu (soud může znova)
- **Vynětí majetku z majetkové podstaty IS (§ 227)**
 - Vynětí kdykoliv v průběhu IŘ – neprodejně věci / nedobytné pohledávky / majetek zajištěný v trestním řízení, k jehož zpeněžení nedal souhlas OČTR
 - Nutný předchozí souhlas VV a insolvenčního soudu
 - Souhlas není rozhodnutím (pouze dohlédací činnost)
- **Nakládání s majetkovou podstatou a její správa (§ 228 až 230)**
 - **Jde zejména o (§ 228):**
 - a) **právní jednání**, která se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty,
 - zceizování, zatěžování právními úkony, jako je uzavírání nájemních smluv, pojistných smluv, smluv o úschově, mandátních smluv, smluv o dílo, smluv o zápůjčce;
 - b) výkon práv a povinností **akcionáře** ohledně akcií zahrnutých v majetkové podstatě, včetně **práva hlasovat** na valné hromadě, **přijímat dividendy**. Dále výkon práv a povinností **společníka** jiné obchodní společnosti spojených s obchodním podílem dlužníka zahrnutým do majetkové podstaty, a to včetně **práva hlasovat** na valné hromadě společnosti, jakož i výkon členských práv a povinností člena **družstva**;
 - c) rozhodování o **výrobních, provozních a obchodních záležitostech závodu** zapsaného v majetkové podstatě, **včetně zajišťování úvěrového financování** (srov. § 41) a jiných jednání potřebných k zajištění financování provozu závodu dlužníka;
 - d) výkon práv a povinností **zaměstnavatele** ve vztahu k zaměstnancům dlužníka, tj. včetně plnění pohledávek postavených naroven pohledávkám za majetkovou podstatou podle § 169;
 - e) výkon **průmyslových práv**;
 - f) rozhodování o **obchodním tajemství**;
 - g) daňové povinnosti, dále povinnosti podle předpisů o poplatcích, clech, jakož i podle předpisů o sociálním zabezpečení a o veřejném zdravotním pojištění, což se ve všech případech týká těch pohledávek, které mají charakter pohledávek za majetkovou podstatou,
 - neboť vznikly v souvislosti s udržováním a správou majetkové podstaty, případně v souvislosti s provozováním dlužníkovra závodu, a období jejich vzniku se datuje poté, co bylo vydáno rozhodnutí o úpadku;
 - h) vedení **účetnictví**;
 - i) plnění **dalších** evidenčních povinností, například podle zákona o archivnictví, statistické službě.
 - Při výkonu této správy je stanovena povinnost postupovat s odbornou péčí dle § 37 odst. 1.
 - Spravuje-li majetkovou podstatu IS, jedná se o vlastní výkon správy cizího majetku, který podléhá dohlédací činnosti insolvenčního soudu.
 - **Účel (správa majetkové podstaty - § 230):** aby nemohlo docházet k poškozování či nežádoucímu znehodnocování majetkové podstaty, aby docházelo k jejímu dalšímu rozmnožení, umožňují-li to okolnosti toho kterého insolvenčního řízení a aby byly vymoženy pohledávky dlužníka včetně plnění z neplatných a neúčinných právních úkonů
 - Pohledávka ze zajištění – **vázanost pokyny zajištěného věřitele**, jde-li o nakládání se majetkovou hodnotou, která je zajištěna (je-li zajištěných věřitelů více = ten, co má právo na uspokojení jako první v pořadí); nebude-li pokyn dán, udělí jej insolvenční soud
 - Pokyny musí směřovat k řádné správě (možnost osoby s DO odmítnout splnit pokyn)
 - **Osoba s dispozičním oprávněním (§ 229)**
 - Stanovení okruhu osob, kterým náleží toto dispoziční právo v závislosti na tom, jak bude nakonec řešen dlužníkuv zjištěný nebo hrozící úpadek.

- **v době od zahájení IŘ do rozhodnutí o úpadku = dlužník**
 - nesmí však provádět podstatné změny v její skladbě, využití nebo určení tohoto majetku, případně realizovat jeho nikoliv zanedbatelné zmenšení, nicméně je povinen i nadále plnit určité peněžité dluhy (§ 111 x § 113 odst. 3 – neúčinnost)
- **v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku = dlužník**
 - nadále platí omezení dle § 111 + povinnost zajistit případnou úhradu pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postavených dle § 168 odst. 2 a § 169
- **od prohlášení konkursu do zrušení konkursu = insolvenční správce** (§ 246 odst. 1 + 312 odst. 1 a 2)
 - i jedná-li se o majetek, který není ve vlastnictví dlužníka, je-li zapsán v soupisu majetkové podstaty
 - Právní jednání, která učiní dlužník poté, co oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přešlo na insolvenčního správce, jsou proti jeho věřitelům neúčinná ze zákona,
 - Právní jednání, kterým dlužník po prohlášení konkursu odmítne přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, je neplatné. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědičný podíl.
 - IS se stává procesním subjektem i v řízení (například daňového, celního, řízení ve věcech sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění a podobně)
 - Zrušením konkursu zanikají účinky prohlášení konkursu, s výjimkou účinků, u kterých je možné jejich navrácení do stavu před prohlášením konkursu.
 - Za dlužníka, který je právnickou osobou, jednají opět jeho statutární orgány nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci.
 - Dle § 313 odst. 1 funkce IS nekončí zrušením konkursu, i když jeho oprávnění nakládat se zbývající částí majetkové podstaty a další dispoziční oprávnění přecházejí na dlužníka.
- **V době od povolení reorganizace = dlužník**
 - zůstává v průběhu reorganizace valné hromadě, pravomoc rozhodovat o členech statutárního orgánu dlužníka a dozorčí radě dlužníka, i když se kromě toho ještě vyžaduje k legitimitě tohoto úkonu i souhlas věřitelského výboru.
 - Dlužník pozbude oprávnění nakládat s majetkovou podstatou v situaci, kdy dojde v souladu s § 362 ke zrušení rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, dále za situace, kdy bude reorganizace dle § 363 přeměněna v konkurs anebo bezprostředně poté, co insolvenční soud vezme dle § 364 odst. 2 splnění reorganizačního plánu na vědomí svým rozhodnutím.
 - Insolvenční soud může v souladu s § 332 rozhodnout na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru anebo i bez návrhu o tom, že zakáže dlužníku s dispozičními oprávněními v průběhu reorganizace nakládat s majetkovou podstatou nebo může jeho oprávnění ve stanoveném rozsahu omezit (vliv na poctivost či odbornou způsobilost)
 - Zakázal-li insolvenční soud dlužníkovi s dispozičními oprávněními nakládat s majetkovou podstatou, nebo s tím související oprávnění dlužníkovi omezil, přecházejí tato dispoziční oprávnění na insolvenčního správce.
- **V době od povolení oddlužení = dlužník**
 - jestliže bude realizováno oddlužení zpeněžením majetkové podstaty dlužníka, dispoziční oprávnění k majetku má IS,
 - Dispoziční oprávnění k majetku, který dlužník získal až poté, co nastaly účinky schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, by od právní moci takového rozhodnutí měl dlužník.
 - Majetek, který slouží k zajištění = IS, který by jej zpeněžil jen na žádost zajištěného věřitele, pokud by zpeněžením ostatního majetku došlo k plnému uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů nebo jestliže by zajištěná pohledávka zjevně přesahovala hodnotu zajištění.

Neplatnost a neúčinnost právních úkonů (§ 231 až 243)

– Rozdíl mezi neplatností a neúčinností:

- Pro posouzení, o který z těchto následků se v konkrétním případě jedná, je rozhodující, zda právní úkon uzavírali v úmyslu zkrátit věřitele oba účastníci nebo pouze dlužník; v prvním případě jde o **úkon neplatný**, v druhém (pouze) o **úkon odporovatelný** (20 Cdo 2886/2006)
- Převede-li žalovaný majetek získaný odporovatelným úkonem na další osobu poté, co proti němu byla podána odpůrčí žaloba, tedy zjevně v úmyslu zmařit dosažení účelu odpůrčí žaloby, **jde o právní úkon neplatný**. Za této situace má žalobce naléhavý právní zájem na určení neplatnosti smlouvy, neboť takové určení žalobci umožní vést proti žalovanému výkon rozhodnutí nebo exekuci (29 Odo 732/2006)
- Byla-li zjištěna neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, který lze současně považovat za neúčinný = **preferenční neplatnost**
 - Neúčinnost nastává pouze u platného jednání

– Neplatnost právních úkonů (§ 231 až 234)

- Základní důvody neplatnosti právních jednání jsou formulovány v ObčZ
 - V této souvislosti je však třeba upozornit, že insolvenční zákon rozšiřuje okruh neplatných právních jednání
 - Např. § 246 odst. 4, § 269, 270, 276, 295, 354 a 412 InsZ).

- Ustanovení § 231 až 234 jsou do jisté míry svou povahou zvláštní jak vůči obecným hmotněprávním ustanovením o neplatnosti právních jednání, zejména o jejich právních následcích (§ 233), tak i vůči obecnému procesnímu ustanovení § 135 odst. 2 OSŘ, podle něhož soud neřeší otázku jako předběžnou v případech, kdy již bylo vydáno rozhodnutí jiného orgánu v dané věci, a vychází z tohoto rozhodnutí. Neplatí překážka litispence ani rei iudicate (vyjma § 232)
- Neplatnost = rozhoduje o ní pouze insolvenční soud (jako předběžnou otázku – např. při incidenčním sporu / přímo v incidenčním sporu dle § 159)
 - **Výjimka:** pokud byla neplatnost právního jednání zjištěna rozhodnutím soudu, kteřé nabylo právní moci již před zahájením insolvenčního řízení, považuje se takové právní jednání za neplatné i v insolvenčním řízení. Pouze v takovém případě se uplatní překážka rei iudicate (§ 232)
- V případech, kdy se bude jednat o žalobu na určení (pouze preventivní charakter – tam, kde právo ještě nebylo porušeno), je třeba s odkazem na § 80 OSŘ připomenout i nutnost prokazovat naléhavý právní zájem, byť s jistou modifikací
 - Je-li možné žalovat na plnění, žaloba na určení připadá v úvahu jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.
 - **O naléhavý právní zájem** (III. ÚS 17/95):
 - ohroženo právo žalobce, nebo
 - nejisté právní postavení
- **Absolutní neplatnost** = ex offio / **relativní neplatnost** = dovolání se tím, na jehož ochranu je relativní neplatnost stanovena a kdo je takovým jednáním dotčen, tj. oprávněný subjekt + IS
- Jakmile byla neplatnost právního úkonu zjištěna pravomocným rozhodnutím insolvenčního soudu, IS zapíše předmět plnění (např. BO) do soupisu majetkové podstaty a pohledávku uplatní vůči tomu, kdo se obohatil.
- Jestliže tyto osoby neplní dobrovolně, je insolvenční správce povinen vymáhat plnění ve prospěch majetkové podstaty. V této druhé fázi uplatnění neplatnosti právního úkonu jde o vymáhání pohledávek **ve prospěch majetkové podstaty ve smyslu ustanovení § 294 odst. 1 InsZ**.
 - Peněžitou pohledávku insolvenční správce takto vymáhá žalobou na plnění (zaplacení)
 - Nejedná se o incidenční spor
- Odmítne-li insolvenční správce vydat majetkový prospěch získaný plněním z neplatného právního úkonu nebo nevyřídí-li žádost o jeho vydání v přiměřené lhůtě = **vylučovací žaloba**
- Platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení plnění, jehož se týká neplatný právní úkon, lze napadnout jen žalobou podanou u insolvenčního soudu nejpozději do skončení insolvenčního řízení;
 - jde o incidenční spor.
 - Jestliže si účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy před prohlášením konkursu na majetek jednoho z nich poskytli navzájem peněžité plnění, popřípadě plnění, za něž jim přísluší peněžité náhrada, může se i po prohlášení konkursu ten z nich, který plnil ve větším rozsahu, úspěšně domoci jen vrácení toho, oč plnění, které sám poskytl, přesahuje plnění, které obdržel od druhé smluvní strany (29 Odo 52/2002)
- **Neúčinnost právních úkonů (§ 235 až 243)**
 - Jestliže dlužníkuv věřitel dosáhl na základě své odpůřčí žaloby rozhodnutí o neúčinnosti právního úkonu, kteřé nabylo právní moci před právní mocí rozhodnutí o úpadku = právo na vydání / právo nevydat plnění do majetkové podstaty
 - **Podstata:** zkrácení možnosti uspokojení věřitelů nebo zvýhodnění některých věřitelů na úkor jiných
 - Podstata institutu neúčinnosti právního jednání spočívá v tom, že neúčinná právní jednání zůstávají jednáními platnými, avšak pozbývají právních účinků vůči okruhu subjektů, v jejichž prospěch má ne-účinnost působit.
 - včetně opomenutí
 - **Automatická neúčinnost:** § 111 odst. 3 či § 246
 - **Aktivní legitimize:** IS (i když nejde o osobu s dispozičními oprávněními)
 - Rozhodne-li o tom VV = povinnost podat
 - Nejsou-li peněžní prostředky, může IS žádat po věřitelích přiměřenou zálohu na náklady odpůřčího řízení
 - **Pasivní legitimize:** osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo které z něho měly prospěch
 - **Dědici / právní nástupci** pokud jim v době nabytí plnění musely být známky okolnosti / koncernové osoby nebo osoby dlužníku blízké
 - Pasivně legitimované osoby se mohou plnění z neúčinného úkonu domáhat po skončení IŘ, nebylo-li plnění použito
 - **Vzájemné plnění** – IS vydá až tehdy, co pasivně legitimovaná osoba vydala do majetkové podstaty
 - **Započtení není přípustné (§ 238)** – proti pohledávce na vydání dlužníkovu plnění z neúčinného úkonu do majetkové podstaty
 - **Lhůta pro podání žaloby:** 1 rok ode dne, kdy nastaly účinky rozhodnutí o úpadku (prekluze)
 - Rozhodnutí má konstitutivní účinek
 - **Petit:** neúčinnost vyslovena vůči insolvenčním věřitelům, kteří v rámci insolvenčního řízení uplatňují svá práva proti dlužníkovi.
 - mohl být i kombinovaný petit, tedy žaloba na určení neúčinnosti právního jednání spojená s žalobou na plnění (podle okolností na vydání věci, zaplacení či stanovení jiné povinnosti podle povahy rovnocenné náhrady).
 - **Plnění z neúčinného úkonu se stává součástí majetkové podstaty právní moci rozhodnutí o odpůřčí žalobě**
 - Taxativní skutkové podstaty (§ 240 až 242)
 - Podmínky odporovatelnosti se posuzují ke dni vzniku právního úkonu
 - **Neúčinnost právních úkon bez přiměřeného protiplnění (§ 240)**
 - Dlužník se zavázal poskytnout plnění bezúplatně nebo za nepřiměřené protiplnění (za nižší než obvyklou cenu)

- Pouze úkony, které dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku / úkon, který vedl k úpadku
 - Domněnka u osob blízkých a koncernu = dlužník už byl v úpadku
- Úkon byl učiněn v posledních 3 letech před zahájením IR (osoby blízko nebo koncern)
- Úkon byl učiněn v době 1 roku před zahájením IR (ostatní osoby)
- **Negativní vymezení:**
 - a) Plnění uloženo právním předpisem
 - b) Příležitostný dar v přiměřené výši
 - c) Vyhovění ze slušnosti
 - d) Při důvodném očekávání přiměřeného prospěchu (x blízké osoby či koncern) + tato osoba nemohla poznat, že dlužník je v úpadku
- **Neúčinnost zvýhodňujících právních úkonů (§ 241)**
 - Některý věřitel je zvýhodněn na úkor jiných (dostane vyššího uspokojení), než jaké by mu náleželo v konkursu
 - Pouze úkony, které dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku / úkon, který vedl k úpadku
 - Domněnka u osob blízkých a koncernu = dlužník už byl v úpadku
 - **Pozitivní vymezení (demonstrativně):**
 - a) Dlužník jej splnil, než se stal splatným (předčasné plnění)
 - b) Změna nebo nahrazení závazku v neprospěch dlužníka
 - c) Prominutí dluhu / způsobil zánik nebo nesplnění svého práva
 - d) Poskytl svůj majetek k zajištění již existujícího závazku (ledaže jde o vznik zajištění v důsledku změn vnitřního obsahu zastavené věci hromadné)
 - **Negativní vymezení**
 - a) zřízení zajištění závazku dlužníka, obdržel-li za ně dlužník současně přiměřenou protihodnotu,
 - b) právní úkon učiněný za podmínek obvyklých v obchodním styku, na základě kterého dlužník obdržel přiměřené protiplnění nebo jiný přiměřený majtkový prospěch (x blízké osoby či koncern) + tato osoba nemohla poznat, že dlužník je v úpadku
 - c) právní úkon, který dlužník učinil za trvání moratoria nebo po zahájení insolvenčního řízení
 - Úkon byl učiněn v posledních 3 letech před zahájením IR (osoby blízko nebo koncern)
 - Úkon byl učiněn v době 1 roku před zahájením IR (ostatní osoby)
- **Neúčinnost úmyslně zkracujících právních úkonů (§ 242)**
 - Úmysl musel být druhé straně znám nebo jí musel být znám s ohledem ke všem okolnostem
 - **Domněnka:** ve prospěch osoby blízké nebo koncern = dlužníkův úmysl byl znám
 - **Odporovatelnost:** v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení
 - Právní úkon, který obě smluvní strany uzavřely v úmyslu zkrátit možnost uspokojení pohledávek věřitelů jedné z nich, je podle § 39 ObčZ 1964 neplatný proto, že svým účelem odporuje zákonu. Jestliže dlužníkův právní úkon zkracuje uspokojení vymahatelných pohledávek dlužníkových věřitelů, neplyne závěr, že v úmyslu zkrátit dlužníkovi věřitele jednaly při uzavření tohoto úkonu obě smluvní strany, jen z toho, že druhé smluvní straně bylo známo, že jej dlužník učinil v úmyslu zkrátit své věřitele.

Přehled konkursu

Přehled oddlužení